

487575

Înainte

20 MARTIE 1946

APARE BILUNAR

Redacția și Administrația:

„PIONIERII ROMÂNIEI”

Str. Cobălcescu, 16 * Tel. 3.41.50

Nr. 9

Revista tineretului și a copiilor

CUPRINSUL:

- ION POPA
În așteptare
- AL. ȘAHIGHIAN
Glasul pădurii
- I. SAȘIN
Lovitura de pedeapsă
- JEAN HESSE
Ampère (urm. din nr. 8)
- B. BOGOROV
Din tainele apelor mării
- MARCEL BRESLAȘU
Moș Axente Stavăr
- SETON TOMPSON
Lupul din Vinipeg
- RADIO — SPORT — JOCURI
- Desene de:
Gh. Labiu și Maria Constantin

Informații pionierești

UN LUPTĂTOR PENTRU LIBERTATE

Septemvriice, revista pionierilor bulgari, din 9 Ianuarie a. c., este, aproape în întregime, închinată marelui luptător pentru libertatea poporului bulgar, Vasile Levschi.

Născut în orașul Carlovo, în anul 1838, el a fost spânzurat de autoritățile turcești la 10 Februarie 1873, lângă orașul Sofia.

Levschi fusese pregătit de un unchi al său să devină călugăr. Dar inima înflăcărat a lui Levschi îl ducea în rândul luptătorilor pentru libertatea poporului bulgar.

Pe pământul țării noastre se întâlnește cu un alt mare luptător pentru dezrobirea poporului, cu Liuben Caravelov. Aici se sfătuiesc ei cum să pună la cale organizarea mișcării revoluționare în Bulgaria. Pe lângă celelalte limbi pe care le vorbea bine Vasile Levschi, mai cunoștea bine și limba românească.

Îndată după plecarea lui din țara noastră, el cutreeră, travestit, tot teritoriul Bulgariei, organizând peste două sute de comitete populare, care trebuiau la momentul potrivit să pornească răscoala.

Dar revoluționarul este trădat de un popă, pe nume Crăstio.

Moare, spânzurat, la vârsta de 35 de ani, dar steagul pentru care a luptat el, a fost luat din mâinile lui și purtat cu tot atâta vigoare și putere de alții, mulți căzuți jertfă și ei, pentru triumful dreptății și a libertății în Bulgaria.

Tineretul bulgar, care a luptat împotriva ocupațiilor germani și împotriva conaționalilor lor fasciști, a avut, în figura eroică, intrată în legendă a lui Levschi, un îndemn și un exemplu.

PIONIERII BULGARI

„Septemvriice” se numește organizația pionierilor bulgari, alcătuită după 9 Septembrie 1944, când poporul bulgar a fost liberat de sub opresiunea fascistă. Revista organizației poartă același nume, din care au apărut peste treizeci de numere. Este redactată de scriitorii Asen Bosoș și Petăr Șăpov.

Dintr'un apel adresat pionierilor, aflăm că administrația revistei speră să sporească numărul abonaților la 100.000.

Pionierii bulgari au primit numeroase vizite din partea pionierilor iugo-slavi, pe care i-au reținut să petreacă iarna în câteva localități frumoase din munții Bulgariei.

Pace și înfrățire

După un război crâncen și sângeros, ale cărui grozăvii o bună parte dintre voi le-ați trăit împreună cu cei mari, asistați acum la mari prefaceri în viața tuturor popoarelor. Problemele cele mai discutate astăzi sunt cele legate de asigurarea păcii și întărirea înțelegerii între oameni și popoare.

Iată, suntem la începutul săptămânii tineretului mondial, care se sărbătorește și la noi, de toți tinerii din țara noastră, hotărâți să facă să nu mai repete greșelile tinerilor de acum 5—10 ani, care au dus pe oameni la crime, la vrajbă și război.

Deasupra intereselor care despart oamenii, sunt numeroase simțiminte care-i apropie, îi îndeamnă la o cunoaștere, înțelegere și stimă reciprocă.

Oamenii muncii de pretutindeni, tineri și bătrâni, sunt în căutarea unui drum care duce spre lumină, înfrățire și prosperitate.

Federația mondială a tineretului care „lucrează pentru reconstrucție, pentru ajutorarea țărilor devastate, pentru frăția internațională și înțelegerea tuturor tinerilor fără deosebire de rasă, culoare sau credință”, cheamă tineretul din toate țările să-și apere drepturile și să facă să birue ideea solidarității și frăției între oameni.

Mai sunt și alte organizații internaționale, care urmăresc aceleași scopuri. În fruntea lor este ONU — Organizația Națiunilor Unite, care lucrează și ea pentru pace, progres și solidaritate între oameni.

Stă
stăm
DE VORBA

Ion Isopescu. Craiova. N'ai nici un motiv de supărare. Răspundem la toți în ordinea primirii scrisorilor la redacție. Dacă această mână a d-tale, cu nimic justificată, ar fi mișcat persoanele care se conturează foarte vag în povestirea „Unsării” noi am fi publicat-o chiar în numărul acesta al revistei.

Supără-te, înveselește-te, cântă și povesește cu haz întâmplări din viața d-tale, a prietenilor sau a părinților d-tale, și nu uita niciodată că nu vei impresiona pe nimeni, dacă nu vei vorbi din toată inima, dacă nu vor fi în schița sau „șuvela” d-tale o parte din bucuriile și supărările oamenilor.

Scrisoarea d-tale de om supărat, arată că ai „stofă” bună pentru ca persistând să izbutești să scrii frumos în revista noastră și în alte reviste din „Capitală!”.

Așteptăm și altceva. Hai, nu dispera. Revino. Cu bine.

Claudiu Ionescu. Spune drept: nu-i așa că ai semnat numai d-ta poezia „Bomba atomică...” și ai uitat să inviți și pe colaboratorul d-tale să-și pună numele alături de al d-tale? Spui că ai numai nouă ani. Dar, poezia cu toate defectele ei, arată că autorul trebuie să fie un om, care a știe multe lucruri despre bomba atomică.

Iată sfatul care-ți dăm noi: scrie singur și colaborează cu alții numai dacă consimți și ei să semneze bucată „compusă” împreună. E bine să știi „întâmplările” energiei atomice, și să le scrii în proză. Nu te stii să dai curs liber imaginației. Și marele Jules Verne a imaginat aparate zburătoare, altele care umblă sub apă și iată că savanții timpului nostru au inventat aparate care au depășit mult imaginația bătrânului nostru prieten din anii copilăriei. La revedere.

G. Raifer. — Loco. Cu d-ta o să vor-

bim altfel. D-ta ești... un balaur! Nu holba ochii, nul Cum se poate să omori într-o singură povestire de cinci pagini, atâtea ființe gingașe, cum sunt aceste prietene scumpe ale copilăriei și ale tineretii noastre, fetele? Cum ai putut să-ți imaginezi așa ceva? Trebuie să te fi supărat o prietenă din copilărie, o cunoștință mai zburdalnică decât d-ta, că te-ai dezlănțuit ca un balaur... scăpat în grădina raiului!

Vrei să stăm de vorbă? Hai, vino în strada Cobălcescu Nr. 16, într-o zi, între 5-7 și întreabă de „poștașul cel bătrân” Vii?

Clara Rudi. Treci pe la redacție. Adu și celelelate povestiri. Și, mai ales, fii serioasă și nu ne lua așa, de sus!

Cezar — Traian — Maximus — Titus Ștefănescu. Of! Toată istoria împărțirii romane ne-a trecut pe dinaintea ochilor într-o singură clipă! Așa te cheamă sau îți place istoria Romei?

Dacă te numești așa, spune-i lui Ică d-tale, să treacă la redacție când vine în București. O să-i facem niște comunicări foarte plăcute și foarte interesante.

Constantin Popescu. Nu-i pune pe eroii povestirilor d-tale să spargă sâmburii de prune cu măselele! Vor avea nevoie mai târziu de ele. Eroii sunt pe „linia” literaturii pe care vrem să o promovăm: sunt oameni de inițiativă, optimiști, vor să biruie prejudecățile părinților, cred în nestăvilita putere a inteligenței și a inimii. Vom alege ceva și vom publica în revistă într'unul din numerele viitoare.

Nicolae Brustur. Eram în căutarea unui om ca D-ta. Ești lăcătuș, ucenic și om de care avem nevoie. Ești un brav, o poezie.

Vino la redacție. Te așteptăm.

Poștașul cel bătrân.

ABONAMENTE: Trei luni 3750. Șase luni 7500. Un an 15.000
Pentru școli câmine 30.000. Pentru întreprinderi instituții 50.000.
CONT CEC Nr. 21013/8.

In AȘTEPTARE

de ION POPA

Intr'un cuib, frumos așternut cu pene moi și calde, stăteau trei pușori: Bibi, Bobu și Bubu, zgribuliți unul lângă altul. Din când în când se desfăcea Bibi dintre ceilalți și ieșea la marginea cuibului. Apoi se întorcea necăjit și ciripea.

— Nu mai vine, nu mai vine! Bobi și Bubu oftau și ofta și Bibi. Cine știe de câteori au oftat și ei în ziua aceea, de când au rămas singuri! Iar acum se apropie seara.

În dimineața acelei zile, măicuța lor îi trezișe și le spuse:

— Voi, dragii mei, stați frumos în cuib și purtați-vă bine, că eu mă aduc să vă aduc de mâncare!

De atunci au așteptat mereu. Niciodată nu s'a întâmplat să aștepte mai mult de un ceas sau două, dar acum trecuse prânzul, se apropia seara și măicuța lor... nicăeri!

— Oare de ce nu vine măicuța? Îngână Bobi, lăcrămând.

— Cine știe? răspundea Bobu; poate s'a rătăcit între oameni.

— Eu ies din cuib și mă urc pe creangă! făcu înfășșit Bibi, care era cel mai curajos dintre ei.

— Nu, Bibi, nu-i voie! răspunseră deodată Bobi și Bobu, prinzându-l de aripioare. Știi că aripile noastre sunt slabe încă... Știi că măicuța a zis că nu cumva să ieșim din cuib! Noi trebuie să ascultăm de măicuța.

Se desmierdă din nou, și lăcrămară, dar acum nu numai de dor ci și de foame. Începuse să sufle vântul și le era frig, așa că au fost nevoiți să se vâre în pene. Mai ciripiră odată cu glas stins:

— Hai, măicuțo, vino acasă! Apoi își închiseră ochii și adormiră toți trei. N'au dormit prea mult. Deodată au simțit o căldură dulce și s'au trezit cu măicuța lor lângă ei. Se uitau pierduți la ea, dar nu putură să-l ciripească „bun sosit!”. Foamea le amuțise glasul. Măicuța lor îi luă pe rând între aripi și le vâră în cioc câte un găncăcel. Abia acum căpătară o leacă de putere.

— Măicuța dragă, de ce ai venit așa de târziu? Întrebară toți trei deodată. Pasărea îi sărută pe rând și le ciripi:

— Era să nu vă mai văd, dragii mei pușori. Veniți sub aripile mele, și să vă spun pățania mea din ziua de azi.

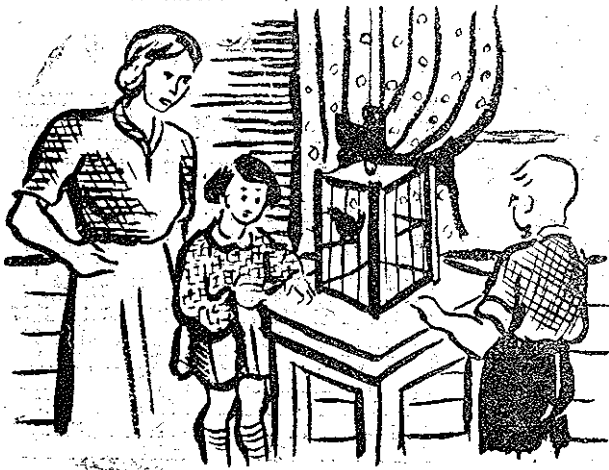
V'aduceți aminte cum am plecat azi dimineață dela voi? Mi-am pus în gând să vă aduc o mâncare mai bună și am zburat departe, în pădure.

Dar, am rătăcit drumul și am ajuns către marginea pădurii. Eram ostenită. Mă așezai pe creanga unui carpen și mă uitai jos la iarbă. Acolo am văzut doi viermișori-mândri. Cât ai bate din paime, am zburat la ei, ca să vi-i aduc vouă. I-am luat în cioc și voiam să zbor mai departe... Dar, zadarnic băteam din aripi... Nu mă puteam ridica în aer, picioarele îmi erau țintuite la pământ... Am căzut într'o cursă din cele care pun oamenii ca să se prindă păsările.

S'a isprăvit cu mine, am zis atunci.

Nu m'am zbatut prea mult. A venit un băiat de vreo patrușprezece ani, a desfăcut lațul ce mă ținea de picioare și m'a luat în mâinile lui. Apoi, ieșind din pădure, m'a dus în sat, că oamenii nu locuiesc în pădure ca noi, ci în sate cu case frumoase.

Eu îl mușcam din când în când de mână, în credința că doar mă va lăsa ori mă va scăpa, dar toate au

fost zadarnice. De-a o vreme i-am dat pace.

Băiatul m'a dus pe uliță în jos. O ceată de copii se adunaseră în jurul lui; erau vroșți și cu toții strigau:

„Ce pasăre frumoasă!”

În sfârșit am ajuns la o poartă unde se jucau doi copilași: un băiat și o fetiță. Când m'au văzut au fugit în cunte și s'au întors, nu peste mult, cu o femeie, care îi ținea de mână. Era măicuța lor.

Cei doi copii se uitau la mine, zâmbeau și ziceau măicuții lor:

— Cumpără-ne, mamă, pasărea asta!

Femeia se puse pe târguite cu băiatul. În urmă cu ochiu cu val, au

încheiat târgul. Femeia m'a cumpărat cu douăzeci de bani spre marea bucurie a copilașilor. M'au dus apoi în casă și m'au așezat într'o colivie.

Nu vă pot descrie veselie copilașilor. Fetița a a dus un vierme și mi l-a aruncat în colivie. Eu l-am luat în cioc, dar să nu credeți că aveam de gând să-l mănânc.

În necazul și durerea mea nici eu nu știam ce mai fac.

— Vino, măicuțo, strigă vesel băiatul, vino și vezi cum mănâncă pasărica. Femeia veni la colivie, îmi aruncă zâmbind o privire fugară. Apoi, îndreptându-se spre cei doi copilași.

— Pasărea nu mănâncă, le spuse ea. Eu tocmai atunci scăpasem viermele din cioc.

— De ce nu mănâncă, măicuțo? întrebă.

— E necăjită de grijă pentru pușorii ei, le spuse femeia. Are pușorii în pădure și acum ei sunt fără maică.

— Și ce fac pușorii acum?

— Plâng după măicuța lor, așa cum plângeți și voi după tătucu, câteodată.

— Și dacă nu va merge măicuța lor la ei, ce va fi? întrebă din nou fetița.

— Atunci, răspunse femeia, pușorii vor muri de foame și de frig!

Copilașii se uitară buimăciți, când la unul, când la altul, când la mine și începură să plângă. Ah, dacă ați ști ce lacrimi amare au vărsat. Și-au adus aminte de tatăl lor, care fusese prizonier de război în țări străine. Mă luară apoi în mână, mă sărutară

pe vârful capului, ieșiră cu mine în curte și îmi deteră drumul.

O, dacă ați ști ce fiori de bucurie am simțit prin tot trupul!

Am zburat pe un copac din apropiere și am mai privit odată la copilași. Ei mă urmăreau cu privirea, iar maica lor le spunea:

— De ați ști voi cât de mult s'or bucura pușorii, când vor vedea pe măicuța lor în cuib! Ce veseli va fi atunci ciripitul lor! Așa cum v'ați bucurat și voi, când a venit tătucu acasă...

În ochii copilașilor au izvorit atunci lacrimi de bucurie, iar eu am bătut voioasă din aripi și am plecat către pădure. În drum am prins trei găndaci ca să vi-i aduc vouă.

Pasărea își isprăvi povestea. Pușorii se guguliră pe lângă ea și o întrebară:

— Sunt și copii buni, măicuțo?

— Sunt, le răspunse pasărea.

Vântul încetase. Stejarul nu se mai legăna. Dormea și pădurea cu păsările ei. Numai în scorbura copacului se auzea un ciripit dulce.

— Ce zici, Vulpiță? o întrebam; și ochii ei vii mă sredeleau să aflu ce vorbesc. Îți place varza călită?

Și vulpița, care până atunci nu-și înțelegea decât numele, deschidea botișorul ascuțit peste care tocmai își trecea limba lată ca o pensulă, ca să-și curețe resturile din mustață... și scotea un chelălăit. Asta voia să spue:

— Mă mai întrebi? De sigur!

Și iar mă privea în ochi și scotea un mic lătrat:

— Mai dă-mi!

Nu mai vorbesc de cafeaua cu lapte. Sânt sigur că vulpoica nu i-a pus niciodată cafea în laptele pe care i-l dădea să sugă. De asta nici nu mai începe indoiială. Nici nu i l-a dat vreodată în farfurie; și cum mânca acum atât de frumos Vulpița moastră! Bietele animale sălbatice n'au timp de asemenea lux, când sunt atât de hărțuite de vânători, de câini și chiar de alte animale mai mari ca dansele. Așa că sânt nevoite ca laptele să-l dea curat și dela sânul lor, iar mai târziu, când copilășii s'au mărit, să-i învețe să se întrerupte și ei din ce le-o cădea: o pasăre oarecare — și așa mai departe, ca să-și stâmpere foamea.

Se făcuse mare. Era roșie-pământie și avea o coadă frumoasă, lungă și stufoasă. Coadă era de un roșu aprins că părea o flacără bătută de vânt, când mergea prin curte, legănându-și-o. Se împrietenise acum și cu Oituz, câinele nostru din curte, care la început a lătrat-o înfuriat și care la privit-o numai chiorăș de teama certurilor noastre. Se sbenguiau alergându-se prin curte și sburând pasările — în cotcodăcitul supărat al cocosiilor, care din când în când alergau după vulpe s'o ciocănească. De a'tfel, toți cocosișii o priveau numai cu un singur ochi, bănuitori, gata să ia apărarea găinilor: se pare că nu prea aveau încredere în cumsecădenia ei. Dar Vulpița nu le da nicio atenție. Numai câteodată, când era ciocănită, se oprea uitându-se curios la cocos. Incepea să adulmece, atunci săltându-și hotul; și repetând mișcarea asta rămânea cu botul în aer, parcă pe

imagineze — ca să scape cu desăvârșire de ei, cel puțin pentru un timp, cum făceau semnele sale. Văzusem odată o vulpe care după ce-și adunase un smoc de lână din ciulinii de pe câmp, lână rămasă depe urma oilor, s'a vârat în apă, treptat până când puricii s'au adunat în smocul de lână. Atunci și-a scufundat capul în apă lăsând lână să plutească la suprafață, neagră de purici.

Și doar în curte aveam un havuz în care ar fi putut să pue în practică... deparazitarea. Dar ei nuri plăcea apa. Incercasem odată să-i facem baie, însă a trebuit să renunțăm: dinții ei ascuțiți ne-au convins.

Intr'o zi a descoperit ceva foarte important pentru ea. Ca niciodată, gropița pe care s'o făcea, s'a transformat într'o vizuină. O vizuină ade-vărată făcută după toate legile pădurii. Pornise dela rădăcina unui liliac bătrân, în tufiș. Cât a muncit, nu știu, dar o zi întregă n'a mai fost văzută. Nici la masa de prânz n'a venit — cunoștea ora mesei. Și nici la chemările noastre n'a apărut. Am crezut că a dispărut.

Către seară a venit singură. Mirossea a pământ proaspăt și era moartă de oboseală. A mâncat repede, pre-ocupată și iar a dispărut. Dimineata l'am găsit pe Oituz lângă tufiș. Lătra și ne chema.

— Iată ce-a făcut vulpița; spunea el, încercând să lărgească gura vizuinii.

Tunelul era lung pe semne, pentru-că bățul vârat înăuntru nu-l dădea de capăt. Hât depatre — într'ade-văr — în fundul grădinii, a apărut botul ei; și răspunzând chemării noastre, a venit la noi cu ochii turburi și plină de griji.

A dat puțin din coadă la întrebările noastre, apoi a alergat repede la tufiș, a mirosit, a dat pământul la o parte și a rămas pe gânduri. Apoi, cașicum ar fi strigat-o cineva, a intrat repede în vizuină, în timp ce Oituz lătra necăjit la gura pe care încerca s'o lărgească. Glasul părinților, glasul pădurii, cu îndemnul lor nedeslușit, se lămurise și din zăua aceea, înstrăinată, venea doar la masă. Câteodată se ciubărea ca odinioară, pe pernă, dormind, dar somnul nu-i mai era senin, ca altădată. Se deșteptăciulea urechile și-i făceau rău sgomotele casei, care le-acoperau pe cele ce sălășluiau în ea din strămoși: sgomotele dușmane... și se strecură atunci tiptil, către vizuină.

Intr'o dimineață, am găsit o găină moartă, în mijlocul curții. Era gătu-ită. Asta ne-a dat de gândit și-am stat la pândă toată ziua în curte. A stat pe lângă noi liniștită, apoi s'a jucat puțin cu Oituz dar panca fără chef numai din obișnuință sau din politeță pentru prietenul ei, vechi. După asta a dat o raită prin vizuină. Oituz a crezut că vrea să se joace și-a alergat s'o pândeașcă la cealaltă ieșire. Dar ea s'a strecurat pe lângă el, fără să-l bage în seamă și s'a lungit în mijlocul curții, la soare. A închis ochii. O găină a trecut pe lângă dansa și vulpița a ridicat capul, a adulmeceat, apoi a închis din nou ochii. Cred că dormea. A stat așa multă vreme până când a deșteptat-o cearta dintre doi

(Continuare în pag. 14)

Glasul PĂDURII

de AL. ȘAHIGHIÂN

(Urmare din numărul 8)

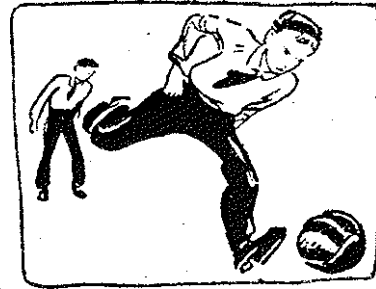
gânduri. Ii treceau atunci prin minte niște amintiri ciudate, venind de undeva din străfundurile neamului său. Era ceva pe care nu putea să-l deslușească.

Amintirile astea o turburau și-i o-preau joaca. Târziu de tot, mușcături le jucăuse ale dolăului o aduceau la realitatea din jurul ei — și alerga legănându-și coada de foc, tăvălindu-se cu Oituz și lătrând aprins. Câteodată rămânea cu botul în pământ clipe întregi. Mirosind astfel iarba și pământul, alte amintiri o năpădeau. Atunci câinele n'o mai putea scoate din gânduri. Și în timp ce vulpea cu ghiarele ei ascuțite, săpa o gropiță, el se așeza jos, privindu-o cu ochi mari și curioși. Părăsea îngândurată gropița asta, pentruca mai încolo să înceapă alta, parcă fără să-și dea seama ce face. Și întocmai ca în fața găinilor, de undeva de departe, un îndemn, pe care urechile ei nu puteau să-l prindă în întregime, o puneă pe gânduri. Și în adâncul ei se dădea parcă o luptă pe care o câștiga Oituz către care se îndrepta la joacă.

Dar pe măsură ce creștea lupta celor două forțe necunoscute din ea, devenea mai puternică. Numai la masă își revenea. Mânca cu mare poftă găluști cu prune, ajutându-se cu lăbrul și pleca apoi să se purice pe prispa. Avea foarte mulți purici și-mi părea rău că amintirile ei nu o duceau cu gândul la metoda atât de inteligentă — pe care numai vulpea putea s'o

Lovitura de PEDEAPSĂ

Persoanele:

MAMA.
NATALIA. } copiii ei
IONEL. }
BAZIL, prietenul lui Ionel.

Odaia mamei. O masă, un divan și un dulap plin cu cărți.

NATALIA (directă prin casă și cântă):

„Și corpul și sufletul vroi...”
(Intră Ionel. Își scoate paltonul și-l aruncă pe divan. Pune geanta pe masă).

NATALIA. Astăzi ai venit foarte târziu! Tu, Ionel, faci întotdeauna dezordine. Vai, Vai! (Pune paltonul în cuier, ia geanta de pe masă).

IONEL. Lasă-mă în pace... Mi-e greață.

NATALIA. Ionel, poate nu va scrie nicio scrisoare și mama nu va afla nimic?

IONEL. O să scrie. Bazil a auzit cu urechile lui, când a întrebat de adresa noastră.

NATALIA. Dar, s'a întâmplat fără să vrei. Altfel n'ar fi băgat un goală. Bazil spunea...

IONEL. Ce tot îți dai cu Bazil. Era un geam de cristal. Femeia striga: -- costă o mie de lei! De unde o să luăm atâția bani?

NATALIA. Poate găsim unul mai

NATALIA. Este agățată la locul ei.
(Bate cineva în ușă)

NATALIA. Ionel, dacă e poștarul?

IONEL. Tac! Stai să mă uit.
(Se apropie de ușă, pășind în vârful picioarelor)

NATALIA. Bate, nu glumă!

IONEL. Cine-i acolo?

BAZIL. Eu sunt, Ionel. Desch. de.

NATALIA. Bazil!

(Intră Bazil)

BAZIL. Ei, ce mai e nou.

IONEL. Nimic.

BAZIL. Nu s'a primit nicio scrisoare?

IONEL. Până acum, nu!

ieftin! O să facem economii. Eu n'am să-mai cumpăr prăjituri.

IONEL. Lasă prostiile!

NATALIA. Poate că femeia aceea nu mai are nicio pretenție?

IONEL. Cum să n'aibă nicio pretenție? Bazil a auzit cu urechile lui, când a spus: „Am să mă plâng poliției și am să-i comunicăm în scris mamei lui!”

NATALIA. Poate că scrisoarea s'a pierdut? Au trecut de atunci trei zile.

IONEL. Nu se poate pierde!

NATALIA. Cum să nu se poată. Uite, dela tata n'am primit de mult nicio scrisoare. Eri, când mama plângea, mătușa Maria spunea că poșta e vinovată; ea a pierdut scrisoarea. Dece nu mănânci?

IONEL. Nu vreau.

NATALIA. Vrei puțin unt?

IONEL. Unde este cheia dela cutia de scrisori?

NATALIA. Eu și Ionel suntem disperati. Vrei să mănânci? E o mâncare cu dovlecei.

BAZIL. Nu vreau. Am mâncat. Hei, portarul, de ce ești trist? N'am învins noi? Trei la zero, fără să mai punem la socoteală și goalul tău, care a intrat pe geam.

IONEL. Țe-ți arde de glumă.

BAZIL. Lasă. Nu fii amărât. Nu-ți tale capul rămen. Și celebrul marinar, călătorul Marco Polo...

NATALIA. (întrerupându-l) Mama și așa e foarte amărât, că n'a primit scrisoare dela tata... acum și geamul.

BAZIL. Hei, lasă, fii serios!

NATALIA. Nu vrei să mănânci dovlecei?

BAZIL. Nu, nu vreau. M'ați indispus. Dă-mi gramatica Ionel. Am să revin mai târziu. (Pleacă).

IONEL. Unde-i cheia dela cutia de scrisori?

NATALIA. Nu ți-am spus? E pusă în cui.

IONEL. Nu este aici.

NATALIA. Se vede că a căzut jos (caută cheia).

IONEL. N'o fi luat-o mama?

NATALIA. Nu știu... Uite-o!

IONEL. Dă-mio! Fuge afară. Se adresează Natașei). Stai aici! Nu veni după mine.

NATALIA. (Deschide ușa și se uită ce se petrece în coridor). Desch. de... Vai, mi se pare că a găsit o scrisoare. A venit și mama, Vai, teribil! Ce o să fie acum? (fuge să o întâmpine pe mama).

IONEL. (Intră în cameră cu scrisoarea în mână). Uite, scrisoarea! Unde s'o ascund? Vine mama! (se învârtește prin cameră).

Intră MAMA și NATALIA. (Ionel se uită la mama, ținând mâinile la spate. Ține și scrisoarea în mână).

MAMA. Nu s'a primit nicio scrisoare?

IONEL (nehotărât). Nu... nu s'a primit!

NATALIA. Mama, vrei să mănânci? Dovlecei...

MAMA. De ce ești cu părul ciufulit? Ai obrazul roșu... Nu te doare capul? (Se apropie de Ionel și pune mâna pe frunte, apoi îi potrivește gulerul).

IONEL. Nu, nu mă doare.

NATALIA. Mamă, s'a răcit mâncarea.

MAMA. O, o, vin, draga mea gospodină (Ionel, fără să-și schimbe poziția rupe scrisoarea și o aruncă sub divan).

NATALIA (încet). Ai rupt-o?

IONEL. Tac!

MAMA. Sunt obosită, copii. Acasă e așa de bine! Tu, Natil, ai făcut o mâncare minunată.

NATALIA. Cu dovlecei...

MAMA. Numa' să nu i se întâmple ceva lui tata. Dece nu-mi spui nimic de matchul vostru Ionel? Am uitat să te întreb. Cum s'a terminat jocul?

NATALIA. Trei la zero în favoarea echipei lui Ionel.

MAMA. Ești un portar admirabil, dar pari astăzi o găină plouată. Ai avut vreo neplăcere la școală?

IONEL. Nu, nimic!

(Bătăi în ușă. Natalia se duce să deschidă. Bazil cântă: „Ei, portarul e gata de luptă...”)

BAZIL. (întră). Bună ziua, măicuță!

MAMA. Bună ziua, Bazil!

BAZIL. Ionel, vino aici!

IONEL. Ce vrei?

BAZIL. N'ai primit nicio scrisoare? IONEL. Ma' încet. (Face un semn cu ochiul spre mama).

BAZIL. Și nici n'ai să primești.

IONEL. Cum...

BAZIL. Da! S'a aranjat!

IONEL. S'a aranjat?
MAMA (care au auzit ultimul cuvânt). Ce s'a aranjat, Bazil?
NATALIA (repede). Vorbesc probabil de football, mamă.

BAZIL. Chiar de football vorbiam, măicuță. Miercuri, când am jucat football, a fost un joc „fulger”; se ridica un vârtej de praf. Erau și spectatori. Unii s'au și bătut. După ce am băgat al treilea goal, Petrică un lungan din echipa noastră, a lovit mingea cu mâna. A trebuit să ne bată un penalt, dela douăzeci de metri. Ține-te bine, Ionel, i-am spus noi.

IONEL (speriat, îi spune încet lui Bazil). Ai înnebunit?

BAZIL, (fără să-l ia în seamă pe Ionel).

Și atunci... s'a întâmplat!

IONEL (supărat). Bazil, nu n'am așteptat dela tine la așa ceva. Și mai spui că-mi ești prieten.

MAMA. Taci o clipă, Ionel. Ce s'a întâmplat?

BAZIL. Iată ce s'a întâmplat. Când am primit penaltul, Ionel a parat lovitură foarte bine, cu toate că, se poate spune că era o lovitură mortală...

MAMA. Asta e! Și el nu spune nimic. E modest, băiatul meu!

BAZIL. A prins mingea, dar după ce a trimis-o tocmai la etajul al treilea, la balcon, și mingea a intrat pe geam, înăuntru...

MAMA (melinștită). Cum? A spart geamul? Ionel, de ce nu mi-ai spus nimic?

NATALIA. Mamă, n'a avut timp când să-ți spună. Credea că vei afla din scrisoare.

MAMA. Din care scrisoare?

NATALIA. Din scrisoarea care s'a primit astăzi.

MAMA. Dela cine e scrisoarea?

IONEL. Dela femeia aceea cu geamul.

MAMA. Unde-i scrisoarea?

IONEL. Am rupt-o.

MAMA, (măhnită). Asta însemnează că ai vrut să mă minți?

BAZIL. Ce o tot sucești... Nu poate fi vorba aici de scrisoare... Amândouă echipele au fost chiar acum la femeia cu geamul... Vinovat nu e numai Ionel. Toți suntem vinovați. Noi ne-am cerut iertare, am strâns bani dela toți și i-am plătit geamul. I-a trecut supărarea; ne-a dat mingea înapoi. N'a trimis nici un fel de scrisoare. De asta și venii ca să vă spun...

IONEL. Cum n'a trimis? Ce am făcut eu?

(Se repede și se bagă sub divan, de unde adună bucățile de hârtie. Citește dintr'o bucată. „Sărută copiii” și exclamă: „E dela tata”).

NATALIA. Scrisoarea dela tata, dela tata! (sare într'un picior).

MAMA, (tulburată de emoție). Dela tata! In sfârșit! Ce ai făcut, Ionel?

BAZIL. O, acuma o să le strângem pe toate, toate hârtiuțele! (Toți se bagă sub divan și strâng bucățile de hârtie).

NATALIA. Ah, uite ce bucăți mici. N'ai putut să o faci bucăți mai mari?

BAZIL. Puneți-le pe masă!

Cântecul muncii

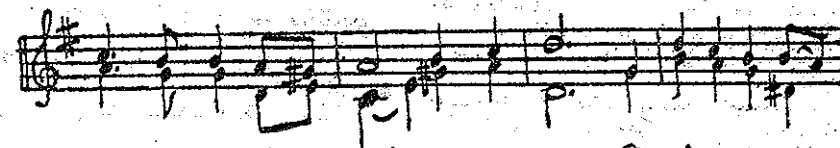
Tempo de Mars

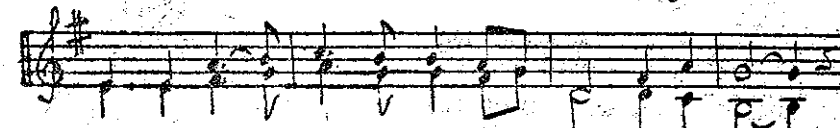
La muncă azi ta-ra ne cheamă, La muncă

cu to-ți por-nim, Pe gli-a de-a-cum des-ro-bi-

tă Cu to-ți u-miți să mun-cim. Pe gli-a de-a-cum

des-ro-bi-tă bu-to-ți u-miți să mun-cim.

2. S'așternem pe rânile țării
Beșugul de grâu și uzini,
Ș'n stropi de sudoare să ștergem.
Trecutul strivit de ruini.

3. Din brazde vor crește speranțe,
Din sate vor crește cetăți,
Ieși-va din muncă lumină.
Și mugurii scumpei dreptăți.

4. Sub raze de soare și'n ploaie
Pe vreme frumoasă sau rea,
Să știm să'ntronăm libertatea
Să știm să luptăm pentru ea.

MAMA. Lăsați-mă să le aranjez eu. Așa. Asta aici. Asta, probabil, dincoace...

(Toți se apleacă deasupra scrisorii).

MAMA. E gata... (Citește).

„Dragă Ana. Iartă-mă că nu ți-am scris de atâta timp. Am fost în spital. Acum sunt în convalescență. Vălu veni în curând acasă. Vă scriu puțin. Am să vă povestesc tot, când voi veni. Am să-i aduc Nataliei o păpușă de porțelan, foarte frumoasă... iar lui Ionel...” Aici lipsește o bucată...

IONEL (tulburat). cum lipsește? (se bagă sub divan. NATALIA și BAZIL caută și ei). Am găsit-o!

NATALIA. Vai, Ionel, lasă-mă. Asta e panglica mea.

BAZIL. Nu este. Nu este nimic. A căzut în crăpătura dușumelei...

MAMA. Ieșiți copii; ajunge să vă tăvăliți pe jos. Am citit ce era mai important.

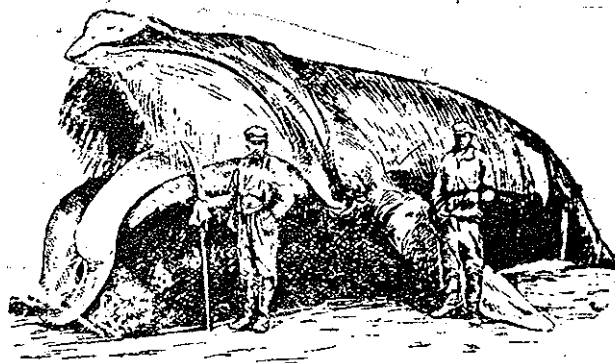
IONEL (vrea să plângă). Cum, ce era mai important? N'ați citit ce a scris tata de mine. Aș vrea să știu...

MAMA. Ce să facem. Tu ești vinovat; asta e pedeapsa. Tu ai rupt scrisoarea lui tata.

NATALIA. Asta e o adevărată lovitură de pedeapsă.

După O. Văsotscaia și I. Șaștin.

Din tainele apelor mării și ale oceanului

Cel care a privit o singură dată marea, nu o mai poate uita! Uriașă așa cum e, te uimește prin măreția ei când e liniștită sau prin involburarea ei pe vreme de furtună. Chiar și cei care n'au văzut-o niciodată, au auzit vorbindu-se de mare, de valurile care se joacă cu corăbiile, de adâncimea ei, care ascunde înalte piscuri de munți, au auzit de uriașele vietăți marine, de plantele minunate care trăesc în adâncuri.

Au fost timpuri, când oamenii credeau că marea își are zeul ei, „zeul mării-Neptun”, care domnește peste împărăția mării, așa cum mai sânt și astăzi oameni înapoiți, care cred că mai sunt zei prin bălți!

Închipuirea lor a văzut în apele mării vietăți neobișnuite, balauri care scot foc pe nări, care înghit oameni și scufundă corăbiile.

Este într'adevăr uimitoare lumea plantelor și a animalelor din sânul mării. E populată de vietăți minunate. Dar nu sunt cu nimic mai „minunate” decât un elefant uriaș, decât giganticul arbore baobab, care crește în țările calde, decât minunata pasăre „colibri”, mare cât un degetar, care trăește în America, sau decât planta, care vânează gănganii și se hrănește cu ele.

După aceleași legi ale naturii trăesc și se dezvoltă vietuitoarele de pe pământ și din ape. Numai faptul că s'au acomodat condițiilor vieții de apă, vietățile și plantele mărilor se deosebesc de cele care trăesc pe pământ.

Bogățiile mării au atras de mult atenția omului. Odiñoară, el se întreba ce se ascunde în adâncurile ei. Cu timpul, omul a aflat răspuns la toate întrebările și nedumeririle lui.

Noi am vrea să vă spunem aici câteva lucruri, puțin cunoscute tinerilor noștri cititori, despre cea mai uriașă fiară a mării, despre balenă.

Odiñoară, balena a fost un animal care trăia pe uscat. Numai cu timpul a părăsit uscatul și a devenit o vietuitoare marină. Și s'a acomodat a-

tăta de bine cu condițiile vieții de apă, încât a pierdut aproape toate semnele unei vietuitoare de uscat. Trupul a căpătat forma corespunzătoare peștelui. Părul a dispărut, pielea i-a devenit netedă. În locul picioarelor au rămas o pereche de varfuri, asemeni unor vârșle. Spatele l s'a fasonat, căpătând forma unei cozi de pește. Singura deosebire este că are o poziție orizontală și nu verticală, ca la pești, care-l permite să înoate cu o mare viteză.

Balena nu este o „fiară răpitoare” ca delfinul, de exemplu. Este un animal „pasnic”, hrânindu-se cu vietăți mărunte, care populează cu duimul apele mărilor. Hrana ei principală o formează raci, râmele și peștele mărunț.

Pentru a dobândi această hrană, gura balenei s'a transformat într-o strecurătoare. Toate vietuitoarele mărunte rămân în gură, pe care balena le împinge apoi cu limba în stomac.

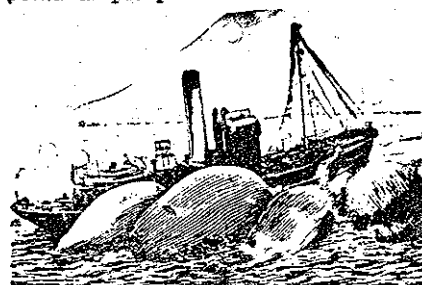
Înima și plămâni balenei, s'au mărit atât, că animalul poate rămâne mult timp sub apă. Plămâni pot reține o mare cantitate de aer, iar înima varșă în corp foarte mult sânge.

Cu aceste provizii, balena poate să stea sub apă mai mult de o oră. Amintim, că omul, în mod obișnuit nu poate rămâne sub apă mai mult de un minut.

Balena „mamă” naște puil cu oarecare greutate. Naște numai câte unul lung uneori de șase metri.

Când apare puilul, el trebuie să absoarbă imediat aer în plămâni; altfel, căzând în apă, poate muri îndată.

De aceea, când „mama” naște, ea ridică corpul, pentru ca puilul, să-și poată umple plămâni cu aer.

Născându-se complect format, puilul începe să înoate imediat.

Mica balenă se hrănește cu laptele mamei și de aceea o însoțește încă mult timp după naștere.

Laptele mamei se scurge într'o pun-gă specială. Când puilul își vără capul sub pântecul mamei, primește îndată o porție de lapte. Puilii cresc repede și în doi, trei ani, devin balene mari.

Balene, ca și toate animalele care se hrănesc cu lapte, au sângele cald. Pielea lor nu e acoperită cu păr. Au, însă, un strat gros de 50 de centimetri de grăsime, care le apără corpul de apele reci ale mării și le servește de rezervă, în anumite perioade ale anului, când vietuitoarele mărunte dispar sau se împuținează.

O balenă dă dela 10 până la 30 tone de grăsime, mult întrebuințată astăzi în industria alimentară.

Flotile întregi pornesc la vânătoarea balenelor. În fruntea lor plutește un vapor mare, înconjurat de vapoare, înarmate cu niște tunuri speciale.

Iată: se vede, în zare, spatele unei balene, lungă de douăzeci de metri.

O împușcătură și balena lovita e legată și dusă spre vapor, unde e o fabrică întreagă pentru topirea grăsimii, pregătirea conservelor și a ou-selor.

Șase vagoane de marfă pot fi încărcate cu produsele fabricate din carnea unei balene.

Lăcomia comercianților a întezit vânătoarea balenelor atât de mult, că nu le-a putut salva nici înmultirea lor rapidă, nici imensitatea oceanelor. Nu se mai întâlnește nici o balenă în mările care înconjoară Europa.

Atâta timp cât urmărirea balenelor se făcea cu corăbiu cu pânze, rezultatul expedițiilor depindea de îndemnarea vânătorilor, și nu se observa scăderea numărului balenelor.

Când în locul corăbiilor au apărut vapoarele și tunul special, balenele, fură vâdate cu duimul.

Acum balene se mai găsesc numai în Oceanul Pacific și în Antarcică.

După prof. B. G. BOGOROV

Rinul a legănat copilăria, multor oameni mari ai omenirii, dela izvoarele lui elvețiene până în câmpiile flamande, cutreerând regiuni din cele mai frumoase. E greu să te gândești la ceea ce s'a numit perioada „romantică“ a omenirii, fără ca în minte acest cuvânt să nu se împletească cu viziunea impunătorului fluviu... Vom sta cândva de vorbă despre copilăria lui Beethoven, la Bonn, pe Rin, azi să ne oprim — după cum ne fusesse înțelegerea — asupra lui Heinrich Heine, „al doilea poet liric al limbii germane, după Goethe“ cum este socotit îndeobște.

Să ne ducem cu gândul în micuțul oraș renan Duesseldorf, la începutul veacului trecut, când Harry făcea primele șotii spre groaza unei familii împătăte de negustori și de zărăfi, care nu se putea împăca de fel cu ideea puului de cuc rătăcit în cutbul ei de vrăbii. Orașul se găsea sub ocupație franceză. Marea Revoluție de cu 15 ani înainte, fusese urmată de campaniile victorioase ale lui Napoleon, care pe unde trecea cu oștile invadante — ceea ce era bine — idelile înaintate de Libertate, Egalitate și Fraternitate — dar în același timp — ceea ce era mai puțin bine! — și câte un neam de-al lui, pe care-l înscăuna principe ori rege, după bunul sau plac. Așa și la Duesseldorf, tocmai în anul când viitorul mare liric începea să-și buchisească abecedarul, a fost izgonit ducele localnic și așezat în locul lui, Joachim Murat, unul din oamenii împăratului Franțuz. În suflul populației se dădea o mare luptă. Pedeparte era vraja cea mare a bedelor înintate pe care tiranul le aducea cu el, pe de alta simțământul național, rânit prin umilitoarea dominație a străinilor. Și în casa părintească a lui Heine se dădea această luptă. De partea „franțuzilor“ era tatăl, de partea „celor cari voiau să scuture jugul, maica și restul neamurilor. Nu era însă atci — și băeșășul avea să-și dea seama mai târziu, evocând acea epocă a copilăriei sale — o chestiune sentimentală, o înclinare sufletească. Departe de asta. Fiecare dintre pătașii unuia și celeilalte tabere își vede în alt chip foarte pământestește interese personale: să meargă negușul mai bine, să se bucuure de mai multe drepturi, să poată circula mai în voe ei, mărfurile și banii lor.

Napoleon, sau mai bine zis Revoluția dela 1789, proclamând omului emancipase și pe evrei și familia Heine aparținea acestui neam, atât de

(Urmare în pag. 15)

André-Marie

Prelucrare

(Urmare din Nr. 8)

În 1793, orașul Lyon se ridică împotriva Convenției și rezistă unui asediu de două luni, al trupelor republicane. În tot acest timp, tatăl lui André își păstrase slujba de judecător de pace în Lyon.

În momentul predării orașului el fu arestat împreună cu alții, fiind tradus în fața tribunalului revoluționar și ghilotinat sub acuzarea de a fi fost aristocrat și partizan al vechiului regim.

Putem să ne închipuim cât de dură a fost durerea lui André, când a aflat sfârșitul tragic al tatălui său. E avea pe atunci 18 ani. Și dintr'odată își pierde mințile, devenind ca un biet animal. Cei din jurul lui nădăduiau

c'o să-și recapete încet-încet judecata, dar zilele treceau și André-Marie rămânea zile întregi pierdut, neștiutor la cele ce se întâmplau pe lume. Privea cu ochii țintă pe cer sau se juca cu mâinile făcând mici grămăjoare de nisip.

Atunci fu chemat prietenul său Robert, care veni de câteva ori în micul orașel, ca să-și vadă prietenul. De fiecare dată el făcea eforturi de a-l scoate din amorțeala în care căzuse, povestindu-i vechi întâmplări și căutând să-l facă să-și reamintească de ele.

Văzându-l cum formează cu degetele mici grămăjoare de nisip, Robert îi pune la îndemână pietricele colorate, pe care le așeza cu simetrie, în diferite chipuri. El spera că André o să-și reamintească astfel de zilele din copilărie, când se juca cu pietricele și făcea socoteli. Dar tânărul Ampère nu se atăta deloc interesat de acest joc.

Într'o altă zi, Robert îl luă cu sine ducându-l prin dumbrăvile prin care André nu putea trece niciodată, înainte, fără de-a scoate exclamații de uimire în fața minunatelor priveliști. Dar André rămase tăcut, nerecunoscând locurile care-l încântaseră altă dată. Robert nu desnădădui. El îi citi din *Enciclopedia* tocmai pasajele care-i plăcuseră mai mult, și pe care le învățase pe dinafară. Zadarnic! André nu le dădea nici o atenție. Dar în timp ce citi mai departe, surprinse pe figura prietenului său un gest care denota o fărâma de atenție. Și atunci, plin de speranță, Robert continuă să citească cu mai multă căldură. Și el văzu cu bucurie că în timp ce pronunță o frază în care se vorbea despre „*Scrisori despre botanică*“ de J.-J. Rousseau, André se arată iarăși interesat. Și într'o fulgerare de gând își reaminti de prima lecție de botanică pe care o făcuseră împreună la părintele Daburon. Discutaseră atunci, cu aprindere, tocmai „*Scrisorile despre botanică*“ de J.-J. Rousseau.

Văzând în aceasta o încurajare a eforturilor sale, Robert se gândi să pună la cale, pentru vizita apropiată, o mică scenă, care spera c'o să aibă un efect salvator.

Când veni din nou aduse cu sine, în același coș de altă dată, flori asemănătoare cu acelea pe care le pusese pe masă la prima lecție ce-o făcuseră împreună la părintele Daburon. Apoi începu să citească rar pasajul din „*Scrisori despre botanică*“ de J.-J. Rousseau, care fusese discutat cu acea ocazie. André ciuli urechile dela primele fraze, iar după aceea, devenind atent și îndreptându-și ochii spre coșulețul plin cu flori, prinse a surâde. El luă în mână câteva flori, le examină cu atenție și și le trecu de mai multe ori printre degete. Și pe măsură ce le privea, își reaminti de prima lecție, parc'ar fi avut în ochi scena de demult. În sfârșit, tânărul Ampère ieșea din toropeala în care căzuse, se trezea la viață: era salvat!

După scena aceasta, începu să cutreiere pădurile și câmpiile — pe care le recunostește acum atât de bine — strângând flori și declamând versuri latinești. Scrise și poezii: Cântece și madrigaluri. Și la fiecare vizită pe care i-o făcea prietenul său Robert, el se găsea mai însdrăvenit și plin de putere. Iar vechea pasiune, matematica, nu-i dispăruse; între versurile poemelor și tragediilor sale el smângălea formule algebrice.

Și astfel trecură anii...

La 24 de ani, André Ampère se căsătorii cu Julie Carron, pe care-o cunoscuse într'o vâlcea înflorită, pe când strângea plante pentru ierbar, împreună cu Robert.

AMPÈRE

DE JEAN HESSE

III. UN SAVANT DISTRAT.

André trebui să lupte cu bunicul său, care-l sfătuia tot mereu să îmbrățișeze comerțul.

— Sunt sigur c'ai ajunge un foarte bun agent comercial, spunea bătrânul.

— În ce mă privește, spunea André ridicând capul cu semeție, sunt cu totul de părere contrarie. Aș fi un prost comerciant, dar ca profesor nu m'aș face de răs, ci dimpotrivă...

Și așa se făcu că la 26 de ani, tânărul Ampère fu numit profesor de chimie și fizică la Bourg. El se despărți cu părere de rău de familia sa și numai pasiunea pentru știință îl făcu să accepte postul.

Aci își începuse adevărata carieră științifică. După un an dela numire dă la iveală prima sa lucrare: *Considerațiuni asupra teoriei matematice a jocului.*

În aceeași epocă veni în inspecție la Bourg renumitul astronom Delambre. După ce a asistat la lecția făcută de tânărul profesor, l'a felicitat călduros, și rămânând singuri, l'a întrebat:

— Dvs. ați publicat, oare, o lucrare asupra teoriei matematice a jocului?

— În sfârșit... de ce să neg: eu! spuse André roșind. Dar o mică lucrare pe care am făcut-o în orele libere.

— Am citit cu mare interes ceea ce dvs. numiți „mica lucrare”, declară Delambre surzând. Știi că este foarte bună?

— Trag nădejdea că voi da la iveală lucrări și mai bune! spuse André.

Incurajat de cuvintele măgulitoare ale marelui savant, el îi desvălui o taină:

„Lucrez la un studiu în aplicarea calculului variațiilor la mecanică”.

— Un subiect extraordinar! aprobă Delambre admirativ. Aș vrea să-l cunosc cât mai de grabă.

Ampère i-o incredință și chiar a doua zi dimineață profesorul îi spuse:

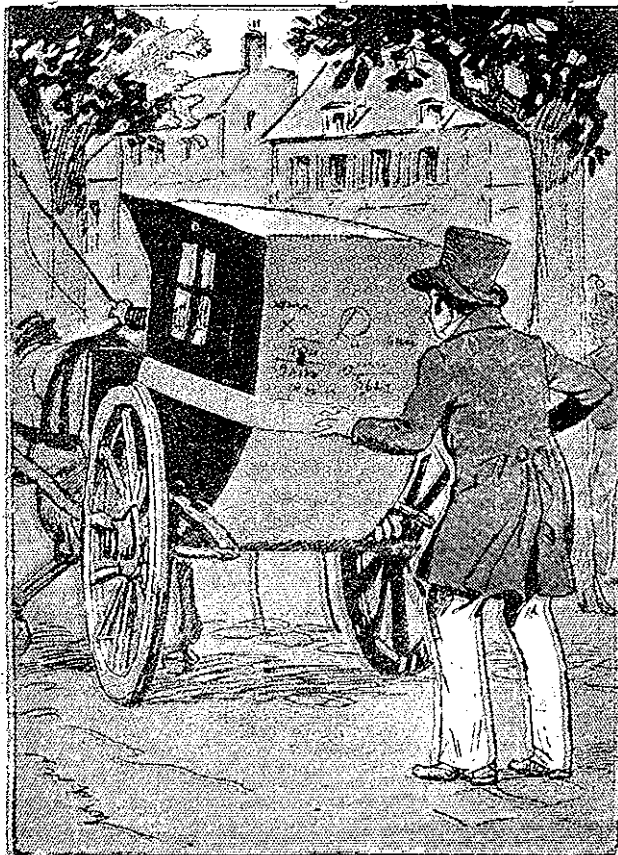
— Lucrarea dvs. mi s'a părut atât de interesantă, încât vă rog să mai mi-o lăsați ca s'o studiez. Vreau s'o citească Institutul de științe.

— La institutul de științe! repetă Ampère, zăpăcit și fericit tot odată.

— Da, la Institut, și ce te miri atâta! replică Delambre zămbind.

După comunicarea făcută la Institut, Ampère fu numit profesor de matematică și astronomie la liceul din Lion. Dar bucuria sa nu fu de multă durată.

(Urmare în nr. viitor)

Scrisoare FIULUI MEU

Plouă... Pământul se îmbibă din belsug cu apă. Din cerul înourat, picurii cad tot mai des și mai mărunț.

E 6 Martie, copilul meu drag!...

Vânturile flutură steagurile care împodobesc orașul. Se împlinește un an de când, împreună, sărbătorim ziua victoriei adevărului, a cinstei și a dreptății, care ne-a adus înfrățire și pace.

Ploaia îmi bate în față. Lușec pasul, să nu mă răzbească umezeala. Străzile, în ciuda burniții sunt pline de oameni, unii mai veseli ca alții.

A trecut pe lângă mine un copil. Mi-a părut că ești tu. Am tresărit, îți seamănă atât de mult... E pentru prima oară, când mi se pare că dorul de tine mă învinge, mă copleșește!...

Am ajuns în dreptul cinematografului „Aro”, unde s'a strâns tineretul să sărbătorească ziua lui 6 Martie. Intru în sală, unde e aproape numai tineret. Și... unde e tineret, este entuziasm, este putere și atâta energie în acest început de primăvară, din care lipsești numai tu, băiatul meu drag!

Deodată, atenția tuturor se îndreaptă spre intrare. Sosește guvernul și odată cu el, delegatele străine care au venit să ia parte la congresul „Federației Femeilor Democratice din România”. Ropote de aplauze, îi întâmpină. Este atâta bucurie în freamătul sălii! Bucurie pe care fi-o poate da numai rodul muncii, într'un an de grea încercare.

De aceea, Nicușor, sala se pare c'o luminează lumina din sufletele noastre, lumina din inimile și ochii noștri, acum, când soarele lipsește de pe cer.

Dorul de tine nu mă mai copleșește, mă îndeamnă să lupt alături de femeile lumii întregi.

Privesc delegatele olandeze, pe cele bulgare, jugoslave, ungare și sovietice. Fiecare poartă în inimă și în minte, un pionier!

Atunci îmi zic: iată, se unesc mamele de pretutindeni ca să cucerească drepturi, prin care să poată clădi o viață în care nici un copil să nu cunoască cei întunerecul minții, cei boala și lipsa.

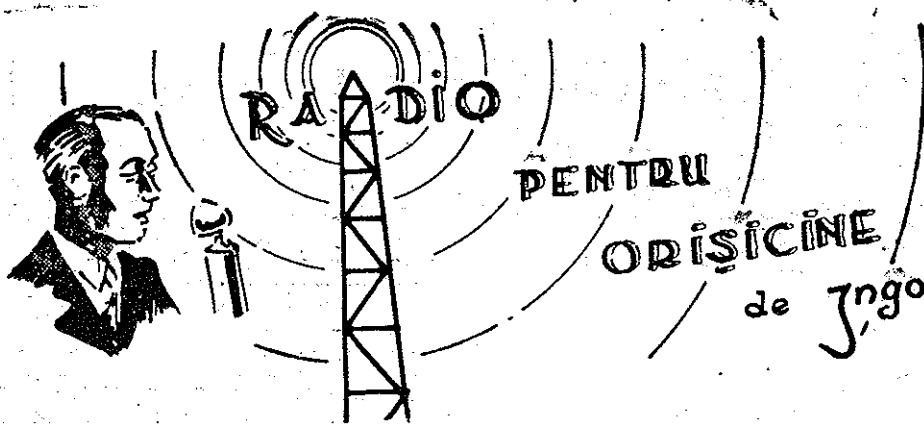
Văd atunci, cum vin pionierii alături de mamele lor, așa cum tu vii alături de mine. Și fiecare pionier spune: „Mamă, în lupta ta pune-ți nădejdea și în mine, căci eu cresc în spiritul poruncii noastre care spune: „Pionierul este cinstit și drept, el iubește adevărul, pe cuvântul lui te poți bizui”.

Cum ar putea copilul meu, să mă învingă dorul de tine, când știu că oriunde aș fi, tu ești cu mine și-mi pun în tine speranța unei lumi mai bune, atunci, când și'n ziua de 6 Martie te strâng la pieptul meu.

Cu acelaș drag,

MAMA

O PRIVIRE IN CULISELE RADIOFONIEI

REZUMAT

In numerele trecute, autorul ne-a introdus intr'un studio de radio, arătând în ce fel lucrează microfoanele cum se transmit plăcile de gramafon prin pick-up. Curenții electrici modulați, de joasă frecvență, sunt amplificați și apoi transmiși în spațiu, în chip de unde de înaltă frecvență, cu viteza enormă de 300. 200 km. pe secundă.

Lămpile de radio, așa cum le cunoaștem noi, din aparatele de recepție, au cam 15 cm. înălțime. Lămpile moderne de emisiune, ating înălțimea unui om în toată puterea. Mărimea lămpilor emițătoare depinde de puterea lor, dată în kilowați (KW). Să luăm aminte că 1 KW este egal cu 1000 wați (W). Becurile electrice de iluminat au puteri de 15—25—50—100 wați. Un bec de 100 W dă cu mult mai multă energie, sub formă de lumină, decât un bec de 25 W. Trebuie să reținem că numărul de wați este o măsură a puterii. Și lămpile emițătoare de radio pot avea diferite puteri: există de 2 Kw, de 1 Kw, ba chiar de $\frac{1}{2}$ Kw. Sunt printre aceste lămpile de emisiune și uriași, de exemplu de 300 Kw. Vom pomeni, cu acest prilej, un amănunt interesant: anumite părți ale lămpilor emițătoare sunt răcite cu apă, ca la automobile, pentru ca să se combată temperaturile ridicate, produse în interiorul acestor lămpile. De exemplu, o lămpă de 300 Kw are nevoie de 150 litri de apă de răcire pe minut.

Pomenind de lămpile de 300 Kw, ne-a trecut prin minte că posturile emițătoare cunoscute de noi au puteri cu mult mai mici. Suntem obișnuiți cu posturi de 100 Kw, de 20 Kw, ba chiar și de 2 Kw. Vom face deosebire între posturile naționale (cum ar fi Radio-România) și posturile regionale (cum este, într-o oarecare măsură, Radio-București). Primele sunt de puteri mari, ca să fie auzite în regiuni largi, în țări întregi, pe când celelalte se auză pe posturi mai mici de teritoriu. Există și posturi locale, de puteri reduse (câțiva Kw).

Să explicăm acum, ce ce există

lămpile de 300 Kw, când posturile foarte mari au abia 100 Kw. Când spunem că lămpa emițătoare este de 300 Kw, înțelegem puterea absorbită, puterea consumată de acea lămpă, iar nu puterea ei radiată, efectivă. Lămpa, ca orice aparat sau mașină, lucrează cu pierderi, care sunt destul de mari. Lămpa se poate asemăna cu un specialist bine plătit, dar care în aparență face puțină treabă. Treaba aceasta, puțină, este de extraordinară calitate. La fel și cu lămpile emițătoare de radio: ele consumă mult, dau puțin, dar ceea ce dau este atât de valoros, încât suntem mulțumiți cu teraba pe care n'o fac.

Noțiunile „watt” și „kilowatt” sunt măsuri de putere; adică, în cazul posturilor de emisiune, ele ne dau

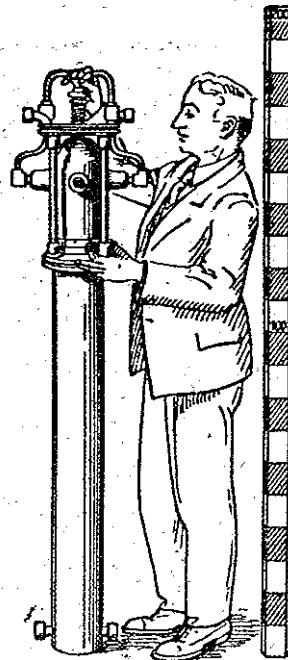

Fig. 17

măsura tăriei postului. Dar afară de putere, mai există și alte expresii, uneori ciudate, care au a face cu felul, cu lungimea și frecvența undei: metrul și kilohertzul. Nu vom mai rămânea acum în cădirea postului, ci vom căta să vedem ce se petrece în eter, din clipa în care undele radiofonice părăsesc antena postului de emisiune.

3. SUNETUL IN CALATORIE PRIN ETHER

Acela care a citit capitolele dinainte, știe până acum bine că sunetele, transformate în vibrații electrice, sunt răspândite în eter pe splnarea undelor radiofonice. Mai știe că undele radiofonice sunt vibrații ale eterului, fără să-și dea seama însă ce poate fi acel „eter”. Lui îi vom hărăzi rândurile ce urmează.

Mai întâi, să nu confundăm eterul (substanță chimică) cu eterul de care ne ocupăm acum. Eterul „nostru” este o noțiune de compromis născocită de oamenii de știință. El este un „ce” invizibil și necunoscut, care, se pretinde, umple întregul spațiu al lumii, dar care nu se simte și nu se poate măsura.

Când poetul spune „ciocărlia se avântă în eter”, se poate să sune bine, dar nu prea este corect. Fizicianul ar spune prozaic, dar corect: „Ciocărlia se înalță în aer”. Pasărea nu se poate ridica de la pământ decât, cel mult atât cât există aer ca să-i susțină aripile. Cu cât ne-am urca mai sus în atmosferă, cu atât am da de aer mai rarefiat, până ce aerul va dispărea de tot. Și după aceea?

Știm că pământul este înconjurat de un strat de aer de vreo 10 km. grosime. Pământul p'utește, în chip de sferă acoperită de o pojghiță de aer, printre aște, în spațiul gol. Așa spunem, cel puțin, noi nepricepuții. Invătații pretind (sau pretindeau, mai bine zis, căci acum au început să se contrazică) că spațiul dintre lumi nu este vid, ci umplut cu acel ceva nedefinit, pe care l-am numit eter. Ei spun: „Nu se poate ca undeva să nu existe nimic, peste tot există „ceva” — chiar dacă nu știm ce este acest ceva”.

Am mai spus că eterul umple tot spațiul. Dar el nu începe acolo unde încetează aerul, nu, căci și atmosfera este plină de eter, eterul pătrunde până în măruntaiele pământului. Toate corpurile solide sunt străbătute de eter, orice zid, orice copac, orice masă etc. Eterul se află peste tot. Numai așa ne putem explica faptul că lumina, care este și ea tot o vibrație a eterului, străbate prin geam (corp solid), că undele radiofonice trec prin ziduri. Nu poate fi, de asemenea, cu puțință ca aerul să fie purtătorul luminii sau al undelor radiofonice, deoarece pe pământ ar trebui să domnească întunericul, întru cât între soare și pământ e un gol imens. Dar cum noi primim de la soare lumină, aceasta ne vine purtată de acel ceva ce umple vidul, de eter. Așfel se întâmplă cu sunetele, care sunt într'adevăr purtate de aer. Din această pricină, vântul deviază sunetele, dar nu poate devia undele electrice sau lumina. Oricât de furios ar bate vântul, ce-ar fi chiar uragan, undele radiofonice ajung nestingherite la aparatul nostru de recepție, căci aceste unde sunt vibrații ale eterului.

(Urmare în Nr. viitor)

MINUNATA istorie A BUMBACULUI

de NICOLAE GANEA

REZUMATUL CAPITOLELOR TRECUTE

Am aflat că patria bumbacului este Nord-Vestul Indiei. Că de aci a călătorit prin toată lumea și că țesăturile de bumbac s'au răspândit în Europa în veacurile XIII și XIV d. Hr. În sec. al XVIII-lea se simte nevoia să fie adusă materia primă din Brazilia, Indiile Occidentale și America de Nord. Pe toate aceste întinse teritorii, cultura bumbacului se face cu sclavi. Pe la sfârșitul sec. al XIII-lea, industria bumbacului capătă o mare importanță economică, iar în sec. al XIX-lea Anglia se află în fruntea țărilor care exportă bumbac.

„Foamea bumbacului“

Cu toate că Anglia se afla în fruntea țărilor care prelucrau bumbacul, celelalte țări din Europa, și mai cu seamă Olanda, își sporeau și ele activitatea în acest domeniu. Dar odată cu mărirea instalațiilor care lucrau bumbacul, creștea și nevoia materiei prime. De aceea, exportul bumbacului din America atinsese cantități considerabile.

S'a întâmplat însă că la 1861 a izbucnit războiul civil american. În toamna care urmă începu acea „cotton famine“ (foamea bumbacului). Cultivatorii de bumbac din statele sudice au încercat să exporte bumbac, dar statele nordice aplicară blocada, capturându-le corăbiile. Și deși fabricile engleze avuseseră destule rezerve, constatară la un moment dat că rezervele erau pe terminate. Din această pricină, în 1864, ața de bumbac, care costa 7 pence o livră în 1861, costa acum — și se băteau în industriași pe ea — 32 pence!

În orașul Chestershire, din 1878 fabrici textile, se mai aflau în plină activitate numai 497. Celelalte erau închise provizoriu sau definitiv.

Unde se cultivă bumbacul?

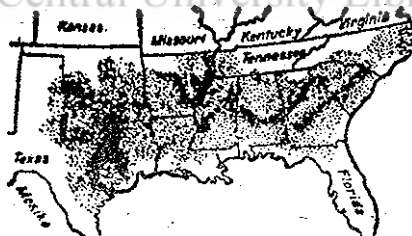
După ce s'a sfârșit criza provocată de războiul civil dintre Nord și Sud, cultivarea bumbacului a atins proporții uriașe în America. El cucerii o nouă și imensă regiune care este cunoscută sub numele de „Cotton Belt“ (centura de bumbac). În harta de mai sus puteți vedea că această centură înconjoară Golful Mexicului și se întinde de-a lungul Oceanului Atlantic, pe o fașie lungă de 2500 km. și lată între 200 și 800 km. Suprafața ei este de trei ori mai mare decât Germa-

nia. Bumbacul care crește în „Cotton Belt“ deține primul loc în exportul total al Statelor Unite.

Dar „foamea de bumbac“ a prilejuit dezvoltarea culturii bumbacului și în Egipt. Din 1860 Englezii au început o cultivare intensivă în această regiune și au continuat-o fără întrerupere, până în zilele noastre. Deși suprafața regiunii cultivată cu bumbac pe valea Nilului inferior este destul de mică, lungimea canalelor care o străbat măsoară 19.000 km.

Pentru ca să fie construită o rețea atât de bogată a fost nevoie de un mare număr de brațe. Englezii au investit capitalul, iar ca mână de lucru i-au folosit pe clăcașii egipteni.

După sfârșitul primului război mondial, ei au făcut în Gezireh (regiune aflată pe un fel de peninsulă formată prin împreunarea Nilului alb cu cel albastru, în Sudan, la Sud de Chartum) nenumărate lucrări de irigație pe scară mare. Datorită acestor lucrări

crări, Sudanul, care a exportat în 1914, 3000 tone de bumbac, a ajuns să exporte 55.000 tone în 1937.

Dar cea mai mare lucrare de irigație aci este barajul dela Assuan.

Datorită acestui baraj, Egiptul nu mai atarnă de capriciile climatei și cultura bumbacului nu mai poate oscila între recolte bune și proaste.

Când am vorbit de patria bumbacului, am spus că ea se află în Nord-Vestul Indiei. Cu toate acestea, cultura acestei plante n'a atins suprafețe prea mari, ea fiind cultivată de țărani, care aveau loturi mici de pământ și trebuiau să lupte cu dările și sărăcia. Din această cauză ei nu puteau să facă o cultură intensivă. Abia în timpul războiului civil american, când s'a iscat acea „Cotton famine“, Englezii, care stăpâneau India, au sporit suprafața cultivată, pentru ca să poată alimenta cu materie primă fabricile textile din Anglia. Astăzi se găsește și în India o suprafață importantă unde se cultivă bumbac. Ea se întinde dela cursul superior al Gangelui și al Indusului, până la vârful de sud al peninsulei. Cu toate acestea, regiunea de viitor pentru cultura bumbacului nu e în Sud, ci în Nord, în valea Indusului. Aci,

condițiile fizice se aseamănă cu cele din Egipt. Dar regiunea aceasta nu este atinsă de muson și din această cauză se simte nevoia unor irigații artificiale, fiindcă ploaia cade rar și neregulat.

Regiunea aceasta nordică, dintre Indus și afluentul său Suttley, a fost irigată încă din vechime, iar acum se află în construcție un baraj cu ajutorul căruia se va iriga aproape 2 milioane hectare. Din acest teren irigat, 200.000 hectare vor fi folosite pentru cultura bumbacului.

Plantațiuni importante de bumbac se mai află în valea lui Ian-ke-Kiang și Hoang-ho-ul de mijloc și în jurul orașului Shanghai.

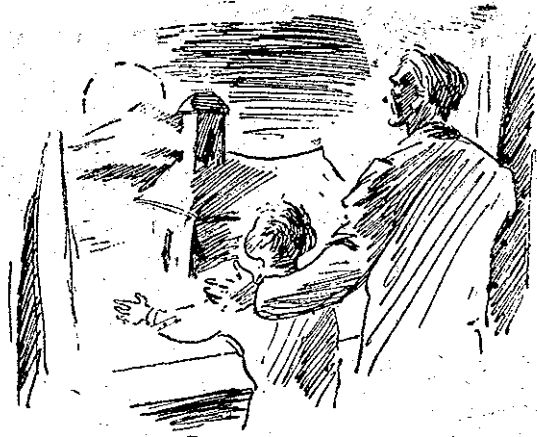
O regiune de mare viitor pentru cultura bumbacului este Turkestanul. Dar pe când în Turkestanul chinezesc s'au prăpădit de multă vreme culturile din cauza năvălirilor mongole, fiind îngropate sub nisip, în cel occidental, care face parte din U.R.S.S., cultura acestei plante a atins proporții nebănuite.

Dar în afară de Turkestan, U.R.S.S. mai dezvoltă pe scară mare cultura bumbacului în Transcaucazia, Caucazia de nord, în Crimeea și Ucraina, și face eforturi să mărească suprafețele de cultură, pentru a ajunge ca în decurs de 5 ani (noul plan cincinal) să recolteze...

Dar pe când majoritatea țărilor care dețin colonii caută să mărească aceste suprafețe de cultură, muncind cu indigeni, numai pentru ca profitul lor să fie din ce în ce mai mare, în Turkestanul occidental s'au construit rețele de căi ferate și s'au investit capitaluri uriașe în irigații pentru ca de binefacerea acestei civilizații să se folosească întregul popor.

Când veți îmbrăca o cămașă confecționată din bumbac adus din U.R.S.S. să nu uitați acest lucru: bumbacul acesta a fost semănat și a fost cules de oameni liberi. Și aceasta nu-i puțin lucru.

CEI DOI ȘTRENGARI CARE *au vrut să fure* LUNA

Intr'o seară, cam pe la vremea culcării, tatăl lui Andrei se arătă a avea mai mult chef de vorbă ca'n alte dăți. El se îndreptă spre Andrei, care tocmai se pregătea să se vâre sub plapomă, și-i spuse pe un ton foarte serios:

— Andrei, ai văzut cât de frumoasă e luna astăseară? Uite, e ora zece. Dacă dai la o parte perdeaua dela geam o poți vedea și acum deasupra brutăriei lui Pavelescu. Măine ai s'o poți vedea pe la ora 10¼ cățărata tocmai pe dealul din dosul bisericii. Chiar în vârf...

— Ah, tată, tu ești sigur c'o să se așeze pe vârful dealului?

— Mai măntrebi! La ora 10¼ fix o vei vedea acolo!

După ce tăică-său îi ură „noapte bună”, Andrei se gândi îndelung la luna care se va afla mâine, la ora 10¼, în vârful dealului din dosul bisericii. Nici el nu știa cum îi venise în gând planul ăsta, care-l făcuse să se frământa toată noaptea, în așternut: de-a fura luna de pe vârful dealului...

Dar uite, îi venise așa, deodată, și acum îi era limpede în minte.

Dimineața, se sculă bine dispus, infulecă în grabă cafeaua cu lapte, și turea la școală. Era de vreme. În curtea școlii îl găsi pe Mihai, zis „Detectivul”, care juca cu niște băieți de-a „hoții și vardiștii”.

Trecu pe lângă el și fluieră rar, de două ori, într'un anumit fel. Asta însemna: „Am un plan grozav!” în limbajul pe care-l stabiliseră de mult cei doi ștregari, gata oricând de șoții și pozne. „Detectivul” se opri din goană și-l lăsă pe „hoț” să-i scape din mână. Apoi, ca să nu dea de bănuit nimic, se făcu că se împiedecă și se lăți la pământ.

Andrei veni lângă el, ca și când ar

fi vrut să-l ajute să se ridice, și-i suieră în urechi:

— Mă, „detectivule”, am un plan, mă, c'o să rămâi cu gura căscată!

— Ce vorbești!... spuse Mihai cu o umbră de neîncredere și-și plecă urechea să audă despre ce-i vorba.

Când Andrei sfârși de povestit, Mihai țâțâi admirativ, își bătu palma una de alta, aplaudând, și fășni în picioare ca o lăcustă.

— Bă, e grozavă!... și dădu să se îndrepte spre scara dela intrare, unde-și lăsase gtozdanul. Dar Andrei îl opri, smucindu-l de braț.

— Stai, ce crezi c'ai scăpat! Jură că n'ai să „divulgi” nimănui secretul!

Mihai își luă o mutră serioasă, se înțepeni pe picioare, duse o mână la piept și rosti pe un ton declamator: „Jur: Așa cum nici mormântul nu-și divulgă secretul, nici „detectivul” nu-l divulgă pe-al său!

Versurile acestea le făcuse Puiu-poetu', un alt membru al asociației „Cei 12 mușchetari”, și erau folosite totdeauna pentru formula jurământului. Andrei îl silise pe Mihai să jure, fiindcă nu voia ca și ceilalți 10 „mușchetari” să-i fi aflat planul. Voia ca numai ei doi să se bucure de gloria de-a fi furat luna!...

Și în tot timpul când „domnul” asculta la tablă pe doi elevi, Andrei se gândi, cu mândrie, cum o să-i respecte toți oamenii din oraș când o să dăruiască părintelui luna, s'o anine, de vârful clopotniței, cu ajutorul lui Constantin fierarul cel bărbos. La un moment dat se află în cumpănă: oare nu ar fi mai bine s'o dăruiască primarului? Orașelul lor tot nu e luminat îndeajuns și biserică tot se află într'un loc retras, departe

de mijlocul orașului unde forfotește lumea... Și rămase hotărât c'o s'o dăruiască primarului, s'o pună deasupra scoapeișului dela judecătoria, care era cea mai înaltă casă din orașel.

Și ca să capete parcă încredere în ceea ce gândea, întoarse capul să-și privească prietenul, care se afla într'a treia bancă. Acesta-i zâmbi pe furș, să nu-l observe „domnul” și-i vorbi cu mâinile, în alfabetul secret.

— Nicio grijă, n'am spus la nimeni! Andrei se liniști, dar tocmai când se auzi clopoțelul, își aminti că-l întrebasese pe „domnu”, cu două luni mai înainte:

— Domnu', vă rog sunteți bun să-mi spuneți: dacă m'aș afla la noapte pe vârful „Pietricichii”, aș putea să ating luna cu degetele?”

Își aduce aminte că „domnul” s'a clătinat pe scaun la auzul întrebării, a sărit deodată în picioare și ochelarii i-au sburat de pe nas, făcându-se țandări pe dușumea.

Ce îi-a venit, Modoroșea, ai căpiat?

Întrebarea lui „domnu” fusese spusă atât de răstit, că l-a cuprins spaimă, înghețându-i inima. El a dat să-i explice că văzuse luna șezând ca o pasăre de aur pe ciubar, tocmai pe vârful cel mai înalt al „Pietricichii”, care seamănă cu o căldare, dar domnul l-a întrerupt nervos, l-a ridicat în sus de urechi, și-a rostit pentru el și pentru toată clasa:

— Mă, să nu mai fiți proști!... Și de atunci, oridecâteori căuta să-l întrebe pe domnu' pe chesti a asta, îi închidea gura, răsând răutăcios:

— Taci, mă, tu ăla cu luna.

Acum când îl așteaptă pe Mihai s'o pornească în expediție, Andrei se gândește tot la luna pe care-o văzuse pe „Pietricica”. Merge, ridică privirea și-o vede însoțindu-l pe cer. Ehe! a trecut de mult de pe „Pietricica”

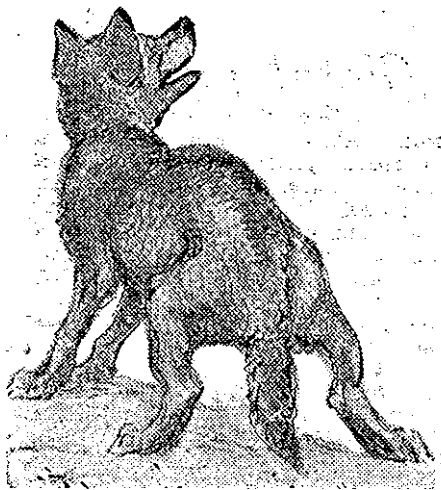
— care-i un munte înalt, nu glumă!

— și acum se înalță spre brutăria lui Pavelescu, de pe primul deal. E de vreme. Nu-i nici 10. Dar cât de goală e coșarca asta în care strânge rufe.

Și cât de greu i-a fost până ce s'a furișat cu ea afară din casă! Iată-i și pe Mihai, c'o frânghie pe după gât, pe deasupra și pe dedesubt, ca să nu se răstoarne cumva.

(Urmare în numărul viitor)

LUPUL din VINIPEG

de SETON TOMPSON
Traducere de NIC. SPULBER

REZUMAT.

Vânătorul Poli, aduce un pui de lup viu din pădure, pe care-l vinde cărciumarului Gogan. Acesta îl ține legat, numai pentru plăcerea mușterilor cheflii, care veneau să-l întăre. Lupul se împrieteni cu fiul cărciumarului, Djim, pe care-l ocrotea în toate împrejurările.

Inmulțirea lupilor în regiunea Vinipegului, aduce pe un neam care se oferă să-i stărpească cu ajutorul dulăilor săi. Pentru ca să arate locuitorilor puterea și priceperea cânelor, vânătorul cumpără puiul de lup dela cărciumarul Gogan. Lupul biruie câinii neamșului. Când oamenii adunați acolo se reped să-l omoare, vine Djim și-l scapă. Dar copilul moare pe neașteptate și lupul rățăcește prin pădure unde se întâlnește cu bătrânul Reno.

Ninette se născuse într-o regiune puțin locuită. Mama ei era din India. Ea moștenise ochii tatălui său, normand de origine, și acum, la vârsta de șaisprezece ani, era fata cea mai frumoasă din regiune.

Dacă ar fi vrut, putea să se mărite cu fiăcul cel mai bogat. Dar gusturile femeilor sunt foarte ciudate. Ea îl alese pe Poli de Roși.

Toată lumea îl știa ca un dansator slab; dar era viorist bun și mare bețiv. Era invitat la toate petrecerile, cu toate că nu se lăsa de beție nici în ruptul capului. Când veni să ceară mâna fetei, tatăl ei, Reno, îl dădu afară.

Fata, foarte supusă întotdeauna, nu voi să-l asculte când fuse vorba de alesul inimii sale. În aceeași zi, când cererea lui Poli fusese respinsă, ea îi promise că va veni să-l întâlnească pe celălalt mal al râulețului înghețat.

Când Ninette străbătea troenele de zăpadă ca să se ducă la locul de întâlnire, văzu că e urmărită de un câine mare cenușiu. Animalul părea foarte pretențios și fetița (căci ea era cu adevărat o fetiță) nu se speria. Dar când se apropia de locul unde o

ștepta Poli, dulăul cenușiu trecu înaintea și începu să rânjească.

Când Poli întoarse privirea și văzu că era bine cunoscută fiara cenușie, el o luă la fugă ca orice fricos nenorocit. După aceea însă spunea că fugise să-și ia arma. Se vede că uitase unde era, fiindcă se urcase tocmai în vârful unui copac. Ninette, luncând pe ghieță, fugi acasă și spuse oamenilor ce-l amenință pe Poli.

Negăsindu-și arma de vânătoare în vârful copacului, cavalerul nostru își făuri dintr-o creangă, o sulită, în vârful căreia legă cuțitul, cu care izbi de sus, lupul în cap și-i făcu o rană adâncă.

Fiara urlă de durere, dar se culcă mai la o parte, părând, de altfel, foarte hotărâtă să aștepte până va cobori Poli din copac. Dar apropierea multă îi schimbă hotărârea și lupul plecă.

Lui Poli i-a fost mai ușor să explice Ninettei decât altora de ce a fugit; ea îl iubea tot așa de mult ca și înainte.

Dar tatăl ei îl disprețuia și nu voia să-l vadă. De aceea tinerii s'au hotărât să se căsătorească în taină, după ce se va întoarce Poli dela fortul Alexandru, unde urma să plece, trimis de societatea Gudson, în calitate de căpitan de haite de câini. Era socotit ca un foarte bun conducător, fiindcă era de o cruzime puțin obișnuită.

A doua zi, dimineața, după ce înghiți obișnuita porție de băutură, porni vesel, în jos, dealungul râului.

Sania luneca cu luteală, trasă de trei dulăi mari și puternici ca niște viței, și porniți asemeni unor războinici.

Trecură în galop pe lângă căsuța lui Reno și Poli, plesnind din bici, făcu un semn prietenos Ninettei, care stătea în prag.

Bețivul și sania trasă de sălbaticii dulăi dispăru curând și nimeni nu-l mai văzu niciodată de atunci pe vioristul Poli.

În aceeași seară, dulăii s'au întors singuri, în fortul Garri, având rân-

pe corp și stropi de sânge încheag și fără să fie flămânzi.

Câțiva oameni au fost trimiși să cerceteze urmele. Ei găsiră pachetele pe care le transporta Poli; pe malul râului găsiră sania sfărâmată în bucăți și, ceva mai încolo, resturi din hainele vioristului.

Era limpele că Poli fusese mâncat de dulăi.

Întâmplarea aceasta îl impresionase peste măsură pe stăpânul dulăilor. S'ar fi putut întâmpla să i se ceară socoteală pentru faptele câinilor lui.

Refuzând să dea crezare zvonurilor, el se hotărî să se ocupe personal de această afacere. Reno, tatăl Ninettei fusese trimis să-l însoțească. Nu se depărtară nici la trei mii de locuri nenorocirii și Reno descoperi niște urme mari, care treceau de pe malul de răsărit al râului pe malul de apus și urmau drumul saniei.

Reno se întoarse către stăpânul câinilor și-i spuse într-o englezească stricăță:

— Lupul acela mare a mers după sanie.

Se luură după urme și trecură pe malul apusean al râului.

Dincolo de pădurea Ghildonanc mersese liniștit, renunțând să urmărească sania în galop și se îndreptase spre pădure.

Dar se vede că din sania lui Poli căzuse aici un pachet.

Mirosind obiectul căzut, lupul află că în sanie călătorește bețivul Poli, care-l lovisse cu cuțitul în cap.

După un kilometru, urmele lupului care alergă erau tot mai aproape de sanie.

Pașii omului dispar; Poli se urcase în sanie și dăduse biciu câinilor. Pentru ca să le ușureze povara, aruncase jos o parte din pachete. Așa se explica că erau împrăștiate ici, colo.

Și cum alergau câinii biciuiți! Tată cuțitul lui Poli! Îl scăpase probabil, încercând să se epere.

Aici însă urmele lupului dispar, iar sania își continuă drumul cu o viteză neobișnuită.

Lupul sări în sanie. Câinii îngrozii, alergau și mai tare, dar lupul îi urma cu aceeași iuteală. După o clipă totul se termină. Omul și lupul căzură rostogolindu-se din sanie.

Urmele apar din nou pe malul răsăritean al râului și se pierd în pădure.

(Urmare în numărul viitor).

Moș Axente Stavăr

Continuare din pag. 8

năpăstuit în multe vremuri și în multe locuri. Chemați dintr'odată la bucuriile libertăților, odraslele care creșteau atunci erau sfâșiate între datinile milenare, din care greu se desprindeau și noile întocmiri și posibilități de viață, care-i chemau în rândul oamenilor... Cum s'au descurcat ceilalți e treaba lor, cum s'a descurcat Harry Heine (căci numai mai târziu trecând prin botez la protestantism a luat numele de Heinrich) ei, asta e și treaba noastră, căci din aceste frământări s'au tras chenarele personalității lui: o neliniște, o nevoie neastâmpărată de zeflemisire a tot și a toate (începând cu sine însuși) și în acelaș timp o duioșie fără margini pentru om, pentru micile lui înfăptuiri, pentru marile lui nădejdi și strădani.

Încă din școală Heine este „revoltat”, cel care se ridică împotriva lucrurilor care nu-i sunt pe plac. În veșnic conflict cu profesorii, cu colegii, cu metodele de educație școlară și familia, nimeni și nimic nu-i intră în voie. Singurul dascăl care poate ține în frâu pe micul răzvrătit e profesorul de franceză, unul din cei care luase parte la revoluție și care după ora de gramatică, visa cu ochii deschiși și în gura mare la tinerețea lui, împlinind nesățioasa curiozitate a viitorului polemist... Heine povestește că acest dascăl era autorul unei cărți despre „Pace eternă”... și că în clasa lui erau cele mai multe răfuieli și încercări între școlari!

A început poetul, încă de pe la 14 ani, să scrie versuri. Tatăl, teighetar cu experiență, se împotrivia însă acestei cariere: „Auzi, zicea el, să faci poezie în plină epocă de glorie a lui Goethe! Gândea bietul negustor că fecioru-su o să rămână cu marfă pe tarabă, față de o asemenea concurență!

Dar în ciuda faptului că a fost împins să-și ia doctoratul în drept, să se boteze pentru a putea deveni magistrat (așa era pe vremurile acelea) și că unchi-său, un mare bancher dela Hamburg îl îmbia să lucreze în meseria familiei, moștenind și banii și taina cum faci ca să-i faci, poetul nostru se ținea de altele: colinda pe jos țara dela un cap la celălalt, strângea cântece populare și scria, în versuri și în proză toate câte încântau ochii și sufletul său tineresc...

Ba de la o vreme n'a mai putut îndura veșnicile cicăliri ale alor săi și după ce la Paris fusese dată bătălia celei de-a doua revoluții, în 1831 se mută în capitala Franței, în orașul lumină, care pentru toate spiritele înaintate ale veacului era și capitala lumii. Rupând cu belșugul și cu huzurul de-acasă, se duse în acel Paris în care înși înfăptui opera, pe cât de vastă pe atât de copleșitoare prin înfrăuririle pe care avea să le aibă asupra contemporanilor și urmașilor săi. A tras ce e drept multă vreme mâța de coadă, a trăit apoi dintr-o subvenție dată de statul francez, dar nu a încetat o clipă de a scrie ceea ce socotia el că este dreptul și datoria lui să strige oamenilor și mai ales celor din patria sa, cari socotiau scrierile lui ca primejdioase și de împiedecau intrarea peste bătrânul Rin! Multe, extrem de multe pagini ale lui Heine sunt și rămân profetice în ceea ce privește viitorul (zicea el) neamului nemțesc... Trecutul apropiat (zicem noi) ne-a dovedit cât de clarvăzător a fost acest poet când dădea acum un veac și mai bine un strigăt de alarmă văzând militarismul prusac în creștere, văzând „oamenii mecanici” — adică asemenea unor mașini neînsuflețite, unor unelte jarbe — ridicându-se în patria lui, căreia din depărtare căuta să-i vină 'ntr'ajutor!

În acest sens, face Heine o strălucită excepție dela gluma pe care o scria în „aforismele” sale: Nemții cari locuiesc în străinătate, dovedesc că poți să nu fi profet... nici în țara altuia!

Iată, după ce stăturăm puțin de vorbă despre Pușkin, un al doilea poet eare, luat de împrejurările vremii lui, părăsește poziția privilegiată a categoriei lui sociale, pentru a se pune în slujba întregului popor.

Hitleriștii au dărâmat statuile lui Heine, l-au mazilit din dicționare și din cărțile de școală. Dar ceea ce este prețios în cultura lumii și folositor în propășirea ei, nu are zor, nici nu se teme de norii care întunecă vremelnice cerul: iată-l pe autorul poemului „Germania, o poveste de iarnă” reluându-și locul pe care cu drept și l-a cucerit, în Panteonul țării lui și'n acela al civilizației mondiale.

MARCEL BRESLAȘU

Glăsuț părăduri

(Continuare din pag. 4)

cocoși. Atunci a deschis ochii și și-a ascuțit privirile și deodată parcă a luat o hotărâre: a făcut câțiva pași cu mersul pitulat, către cocoși. Privirile-i ardeau. S'a oprit cumpănind ceva apoi din nou s'a apropiat tiptil. Era mersul din păduri, al strămoșilor, pregătit pentru căpătarea hranei. Când a sărit ca o coardă întinsă, am țipat cu toții:

— Vulpița!

S'a întors și a venit spre noi cu aerul cel mai nevinovat. În clipa aceea i-a trecut prin față o găină cu un vierme în cioc, alungată de alta cu gânduri hoțesti. Vulpița nici n-a luat-o în seamă pe cea dintâiu dar când a trecut în goană cealaltă, nu știu ce i s'a năzărit că i-a clămpănit gâtul.

A deschis și-a închis botul peste gâtul găinei. Atât. Asta a fost o grozăvie. Am rămas înmărmuriți. Găina a căzut într-o clipă, fără suflare. Vulpița și-a lins sângele de pe bot și a ocolit leșul îndreptându-se spre noi, cașicum nu s'ar fi întâmplat nimic.

— Ce-ai făcut, Vulpițo? am strigat, după ce mi-am revenit.

Ea m'a privit în ochi, senin, și a plecat mai departe răspunzând la joacă lui Oituz...

Chiar atunci tata a pus calul la căruță și urcându-mă cu ea în brațe, am pornit la pădure. Cellașii copiii rămaseră tăcuți, gata să plângă. Nu mai aveam ce face cu ea în condițiile astea. Își reamintise aproape totul. Mai lipsea puțin și vulpea n'ar mai fi mâncat la masă cu noi, tocăniță de cartofi cu mămăliguță, nici cafea cu lapte; ci s'ar fi ospătat așa cum se ospătau părinții ei, furându-ne găinile. Și poate — dacă și-ar mai fi amintit și câte ceva din viața pe care o dusesese alături de noi, — ne-ar fi invitat și ea politicos să ne ospătam la masa preparată de dânsa: găină crudă, într'un colț al vizuinet, la întunec.

Când am ajuns în apropierea pădurii, nu mai avea astămpăr. Și Doamne, cum maș adușmea: cu ochii închiși pe jumătate cu botul în sus, își umplea pieptul cu aerul ei! Când am ajuns mai în adâncul pădurii, i-am dat drumul. A alergat ca o nebună, de colo până colo, lătrând și chelălăind de bucurie. S'a apropiat de noi parcă având să ne spună ceva. Apoi s'a pierdut printre copaci. Am stat mult timp acolo, și-a revenit în goană, lătrând.

— E pădurea, pădurea! spunea ea fericită.

A fugit din nou. Am așteptat-o, dar n'a mai revenit. O clipă i-am zărit flacăra cozii printre copacii.

— Vulpița! Vulpița.

Ni s'a părut că de departe ne-a răspuns un glas.

Atât.

Am plecat uitându-ne tot timpul, în urmă, dar nu s'a mai văzut. Și până și tata avea lacrimi în ochi.

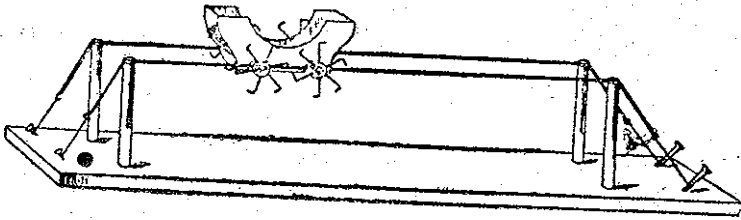

INDELETNICIRI PRACTICE

Căruciorul electric

Pe o scândură lungă de un metru (poate să fie mai lungă sau mai scurtă) fixăm patru tuburi de sticlă, lungi de 10 centimetri. Intindem apoi pe aceste tuburi o linie ferată: două sârme cu diametrul 1,5-2 milimetri, așa cum se vede în figura de mai jos. Pentru ca sârmele să nu alunece, facem la capătul de sus al tuburilor câte un șanțuleț, cu ajutorul unei pile, udată bine cu apă. Fîndcă sârmele nu trebuie să atingă scândura, îndoim capetele în formă de cârlig și le legăm cu o ață de mătase rezistentă, de niște surupuri vîrâte în scândură (vezi figura). Surupurile ne permit să întindem sârmele, ca să sbîrnăie ca niște coarde.

Căruciorul este foarte original.

El lunecă odată cu osiile roatelor, care atîrnă în afara sîrmelor. Curentul electric se va scurge prin spițele roților și căruciorul va merge pe sîrmă.

Roatele trebuie făcute cu multă atenție. Osiile se fac din două andrele. La extremitățile lor se pune câte un dop.

În aceste dopuri se înfig niște sârme îndoită ca să atingă osia.

Dacă lăsăm să treacă curent electric (dela priză spre exemplu) prin cele două sârme întinse (și-nele de fier), căruciorul va porni înaintea.

Trebuie să știți că acest cărucior electric va merge numai dacă toate piesele sunt făcute și montate perfect.

HUMOR

CEL MAI BATRAN

— Ascultă, Ioane, n'ai putea să-mi spui cine e omul cel mai în vîrstă din satul vostru?

— Apăi de, nu mai e niciunul, că ăla care a fost... a murit.

SCISOAREA PIERDUTA

— Ai primit scrisoarea mea, Nelu-le?

— Care scrisoare?

— Aceea prin care-ți ceream 20.000 lei.

— Nu, n'am primit-o.

OUA DE PUICA NEAGRA

Lenuța se duce la băcănie să cumpere niște ouă.

— Să-mi dai ouă de puică neagră, zice ea băcanului.

— De unde să știu eu care sunt ouăle de puică neagră? răspunse băcanul.

— Nu-i nimic, le cunosc eu, zice Lenuța, începînd să aleagă din coș ouăle cele mai mari.

Mirat, băcanul întrebă:

— De unde cunoști care sunt de puică neagră?

— Ouăle de puică neagră sunt întotdeauna cele mai mari, răspunse Lenuța, care-și alese ouăle de care avea nevoie.

Curiozități sportive

Cel mai sprinten atlet din lume este negrul american J. Owens, care este în stare să alerge 10 metri cât ai clipi din ochi; 100 m. în 10 secunde și 2 zecimi de secundă și 200 m. în 20 secunde și 3 zecimi de secunde.

Tot J. Owens a reușit datorită vitezei cu care aleargă să sară în lungime 8 m. și 13 cm.

... Vă amintiți de acel fapt eroic din antichitate, în care un soldat a alergat 42 km. pentru a aduce la Athena vestea victoriei grecilor la Marathon? Dela această împrejurare s'a stabilit o probă de atletism, purtînd numele „Marathon” și constînd într'o alergare de 42,195 km. Ei bine, timpul cel mai scurt în care a fost alergată cursa aceasta a „Marathonului” de către alergătorii vremurilor noastre, este de 2 ore și 29 minute, 19 secunde și 2 zecimi de secundă, realizat de japonezul Son, în 1936 la jocurile olimpice.

Cele mai răsunătoare succese ale sportului românesc au fost înregistrate la bobsleigh (sania cu volan) în care lt. Papană reușește să câștige în 1933 campionatul mondial la bob de 2 persoane la Schreiberhan în Germania, iar ing. Frim, cucerește în 1934 un alt campionat mondial la Engelberg.

Boxeurul român cu cele mai multe matchuri în străinătate și cu cele mai multe victorii este Toma Aurel.

El a deținut titlul de campion european la categoria cocoș, în 1936 și cu toate că n'a câștigat titlul de campion mondial a învins pe Joe Archibald, care a devenit în curînd campion mondial.

Un alt boxeur român care a reținut titlul de campion european la categoria muscă, la vârsta de 17 ani este Lucian Popescu și I. L. la categoria cocoș, — la 18 ani.

Mingea sboară în cerc

În cercul format din jucători, stă unul care se numește gardian.

Jucătorii din cerc aruncă o minge de wolley-bal în curmeziș, dela unul la altul.

Mingea se joacă cât mai repede și la nivelul înălțimei cercului. Gardianul aleargă în cerc cu scopul de a o atinge. Ea poate fi atinsă pe drum și, atunci, cei dela care vine, ia locul gardianului sau chiar în mîna unui ucător care a ținut-o.

Cînd numărul jucătorilor trece de 20, în cerc sunt doi gardieni.

Pentruca jocurile cu mingea să fie cât mai reușite, faceți cu copii școala prinderii și aruncării mingei.

MARIA IONESCU

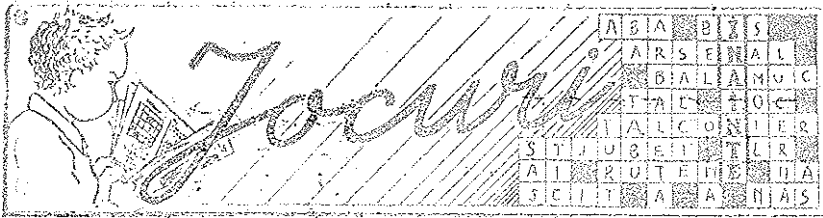
Ciocanul și clopoțelul

de EMIL DORIAN

Stă cizmăru 'n casa lui,
Stă pe scăunel și bate
Cu-un ciocan, cui după cui,
Bate pe nerăsuflăte.
Clopoțelul spune: — Pfu!
Ai un glas, așa de gros!
Nu-i frumos!
Cîntă subținel ca mine,
Glin-glin-glin, — așa vezi bine!
Glin-glin-glin, glin-glin mereu,
Sînt deștept cu glasul meu!"

Iar ciocanul îi răspunde:

— „Dragule, imi pare rău,
Vrei să fii deștept? De unde!
N'ai nimic în capul tău!
Ești o mică stîrpitură
Cu o limbă proastă în gură.
Bați la cap neîncetat
Și ce dai de ascultat?
Niciun cîntec, niciun gînd,
Sunet gol, pustiu sunînd:
Glin-glin-glin și iar așa
Și nimica altceva!
Altfel e sunetul meu.
Eu cînd bat, muncesc din greu.
Merg desculțe fetele,
Eu le fac lor ghetete!"

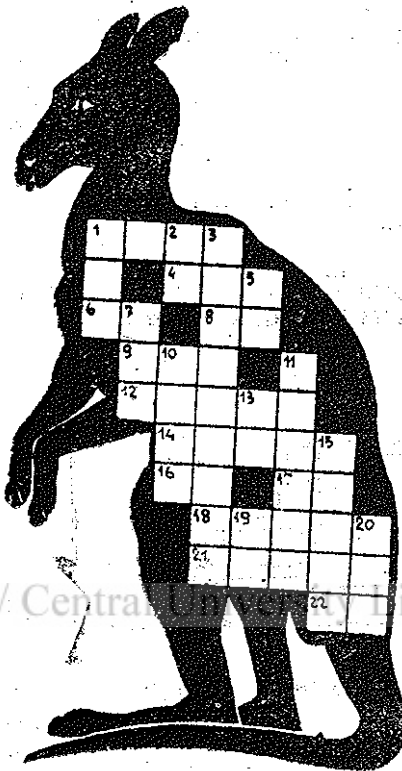

Redactate, de N. FOCȘA

UN ANIMAL CU CĂRUCIOR PROPRIU ...

ORIZONTAL: 1) Un animal nu-i place Crăciunul... 4) La trăsură găsești doi; la mașini - deși nu-i vezi - sunt mult mai mulți! 6) Intre câine și pisică... 8) O jumătate de miel 9) A luat pe corabia lui câte o pereche din fiecare neam de animale: 12) Lucrător mai mare în grad decât ucenicul 14) Jghiab în care se dă mâncare vitelor și cailor. 16) A merge pe latinește Sau două vocale din cameleor. 17) Dumnealui. 18) Un naș din Moldova (Si-a mai pus un „poftim” înainte) 21) O fată care-și sărbătorește ziua-numelui la 7 Ianuarie 22) E mic dar fără cap...

VERTICAL: 1) Animal rozător de mărimea șoarecelui sau deschizătura piciorului 2) Recescris mai economic 3) Animale care-și schimbă culoarea, după cea a mediului în care se află (pl.) 5) Cămăși naționale. 7) Poftă de joc la copii (cât pe aci să fie „incă”) 10) Un animal care ne dă multe foloase și are proprietatea de a avea numele format numai din vocale! 11) Cel mai mare locuitor al apelor (Nu e pește) 13) Fes. 15) Cerbi din pădurile Nordului, 19) Alfa și omega. 20) Il are cangurul în față și-și poartă puii 'n el.

3). JOC IN TRIUNZHIU

- 1) ● ● ● ● ● ● ● ● ● ●
- 2) ● ● ● ● ● ● ● ● ● ●
- 3) ● ● ● ● ● ● ● ● ● ●
- 4) ● ● ● ● ● ● ● ● ● ●
- 5) ● ● ● ● ● ● ● ● ● ●
- 6) ● ● ● ● ● ● ● ● ● ●
- 7) ● ● ● ● ● ● ● ● ● ●
- 8) ● ● ● ● ● ● ● ● ● ●

ORIZONTAL ȘI VERTICAL: 1) Trebuie să contribuim cu toți fiecare după puterile lui, la cea a țării. 2) A da afară din școală. 3) Proprietățile unui corp care rămând neschimbate. 4) Prietenă. 5) Se spune că... 6) Moșul care se plimbă pe la gene. 7) Soarele vechiului Egipt. 8) Piepten cu trei dinți.

POȘTA JOCURILOR

Cei ce vor ca să colaboreze la această rubrică trebuie să țină seama de următoarele puncte:

- 1) Jocurile cu desen, și cele de cuvinte încrucișate, trebuie lucrate în tuș.
- 2) Colaborările se scriu pe o singură față a hârtiei.

Orice corespondență va purta pe plic mențiunea „pentru N. Focșa”.

Cititorii sunt rugați să ne scrie ce fel de jocuri preferă. Orice părere sinceră în legătură cu rubrica noastră, e primită cu multă plăcere.

ȘTIATI CĂ...

...racheta era cunoscută mai de mult? În ultimii ani, savanții au făcut eforturi uriașe pentru a o perfecționa. În decursul acestui război, a apărut o rachetă bombă, cea mai ucigătoare armă din re toate armele cunoscute până la izbucnirea ultimului război.

Rachetele nemțești „Fau” se ridicau la o înălțime de 10 kilometri și sburau de pe continent în Anglia, cu iuțeala luminii, la o distanță de 300—400 de kilometri.

Acum savanții se gândesc cum ar putea să pună racheta în serviciul omului.

Racheta ar putea să transporte corespondența de la Londra până la New-York, numai într-o singură oră.

„Este imposibil să îndici cu precizie cum va fi vremea a doua zi dacă nu cercetezi straturile de sus ale atmosferei. Echipată cu diferite instrumente meteorologice, ea poate fi trimisă la înălțimea la care vroim. Sus, racheta se va deschide, și va pluti încet, coborând. În timpul acesta, aparatele vor înregistra automat „observațiile” lor sau le vor transmite prin radio.

Rachetele pot fi întrebuințate pentru a pune în mișcare avioanele și automobilele.

Mai ales micile rachete vor avea o largă întrebuințare.

Chiar și la vânarea balenelor, de care vorbim în acest număr al revistei, se va putea întrebuința racheta mică.

În toate cazurile amintite mai sus, este nevoie însă de precizie, ca racheta să ajungă asupra obiectului vizat.

Și savanții caută acum mijloacele cele mai potrivite pentru a dirija racheta și a o supune voinței omului.

...dacă toți oamenii de pe glob ar avea înălțimea de un metru și optzeci de centimetri, lățimea de patruzeci și cinci și grosimea de treizeci (și dimensiunile acestea în-trec dimensiunile obișnuite) toată omenirea care numără aproape două miliarde, ar putea fi împachetată într-o ladă cubică cu laturile de opt sute de metri?